

Bořetické LISTY

DUBEN 2021 • Číslo 1

Vítěz v soutěži městských a vesnických zpravodajů roku 2017

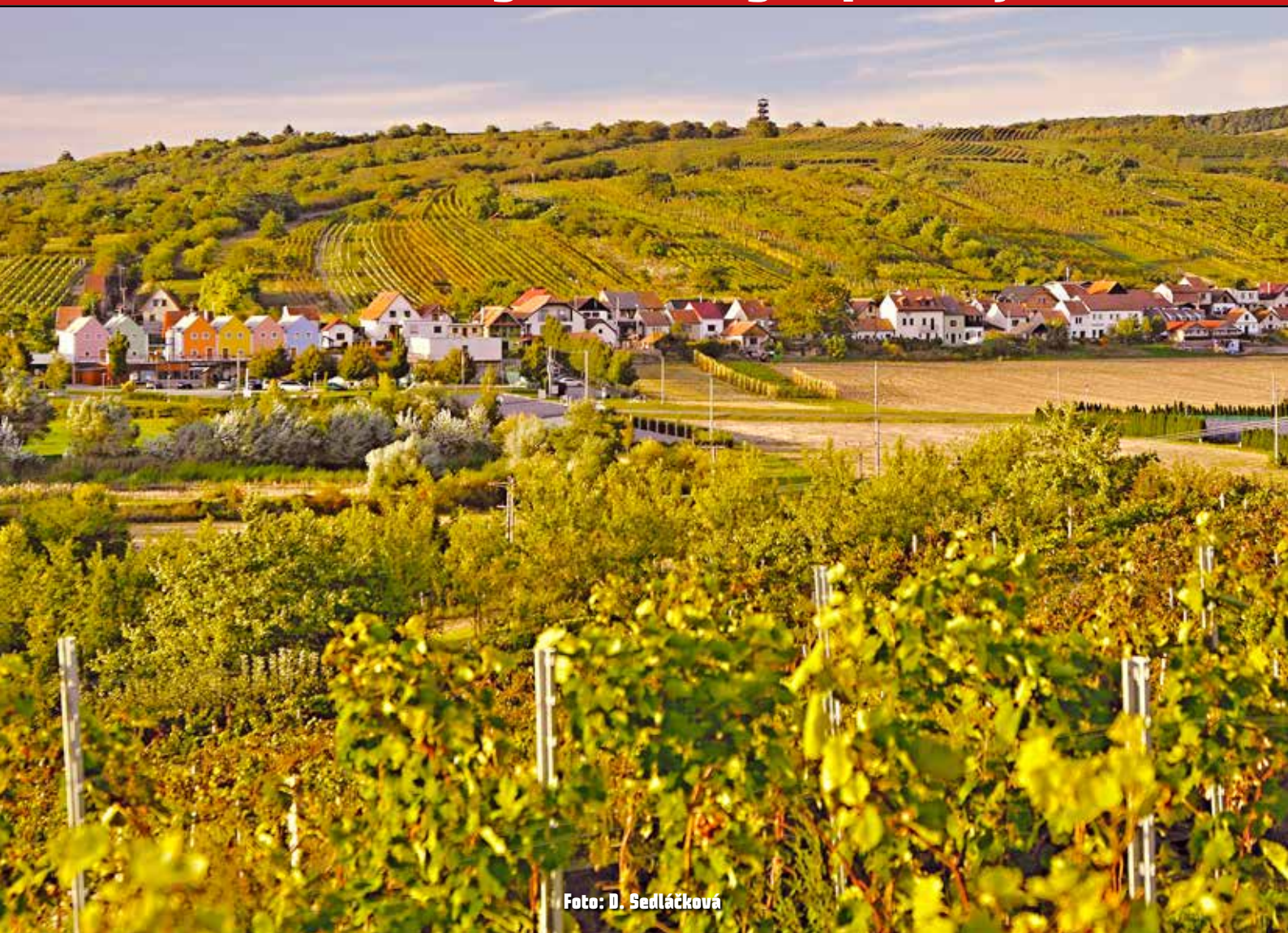

Foto: D. Sedláčková

Jiří Michna –
Poslední kapka naší cisterny

str. 7

František Petrásek –
Jak správně třídit odpady?

str.12

Antonín Grůza –
Morové roky?

str. 18

Fotogalerie

Do konce dubna můžete vyrazit na putování za bořetickými křížky, foto K. Vyhňáková

Víte, kolik je v Bořeticích křížků?, foto K. Vyhňáková

Fotogalerie

Klouzání v Rasovně, foto Archiv školy

Letošní zima nám dopřála led na bruslení, foto E. Doležalová

Jak dopadlo vaše letošní bruslení?, foto E. Doležalová

Fotogalerie

Vysvědčení v 1. třídě, foto Archiv školy

Vysvědčení ve 2. třídě, foto Archiv školy

Prvňáčci ve školní družině, foto Archiv školy

Ptáčci od dětí z družiny, foto Archiv školy

Maškarák ve školní družině, foto Archiv školy

Druháci se učí o lidském těle, foto Archiv školy

Fotogalerie

Dramatizace pohádky *Jak zvířátka našla domov*, foto Archiv školy

Víme, jak pomoci zvířátkům v zimě, foto Archiv školy

Krmení ptáčků Zeleňáčky, foto Archiv školy

JSME PŘIPRAVENÍ VÁM KDYKOLI POMOCI...
TEĎ BYCHOM ALE POTŘEBOVALI POMOCT MY,
BOŘETIČTÍ HASIČI.

VEŘEJNÁ SBÍRKA NA HASIČSKOU CISTERNU

NAŠI STAROU CAS SEŽRAL ČAS

Naše stará cisternová automobilová
stříkačka (CAS) už bohužel dosloužila,
zakoupení novější není levná záležitost.
Budeme moc rádi za každý Váš dar.
Přispívat můžete na transparentní účet
123-3598760277/0100.
Děkujeme.

QR Platba

VYHLAŠOVATELEM SBÍRKY JE OBEC BOŘETICE.
SBÍRKA JE VYHLÁŠENA OD 1. 4. 2021 DO 30. 6. 2021.

Úvodník

Vážení spoluobčané, čtenáři Bořetických listů,

v jarních číslech Bořetických listů jsme vždy hodnotili uplynulou plesovou sezonu a chystali se na velikonoční svátky. V letošním roce se pouze ohlížíme zpět a hodnotíme, jakým způsobem se pandemie a nouzový stav dotkly našich životů. Věřme, že tyto Velikonoce

budou poslední, které budeme trávit pouze v kruhu rodiny.

Co nového v Bořeticích? K investičním akcím, které byly ukončeny na konci roku 2020, patří celková rekonstrukce tří obecních bytů. Cena provedených oprav, tj. výměna kuchyňských linek, topení, podlahových krytin a koupelen, činila 1 027 426 Kč. Výše dotace financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a Vlády ČR byla 924 663 Kč. Na základě podaných žádostí byly opravené byty přiděleny mladým žadatelům. Smlouvy na pronájem jsou uzavírány vždy na 1 rok.

Nejrozsáhlejší akcí je probíhající výstavba splaškové kanalizace. O průběhu výstavby vás podrobněji informuji v samostatném článku v tomto čísle Bořetických listů. Zatím nedochází k zásadním zdržením v časovém harmonogramu prací. Výstavba mohla bez velkých přerušení pokračovat i v zimních měsících. Počasí nám „přeje“ i „nepřeje“. Mrazivé počasí netrvalo dlouho, ale trápí nás vysoká hladina podzemních vod a množství vody v Trkmance. S tím jsou spojeny problémy s nastupováním vody při výkopech. Bláto je samozřejmě všude na silnicích i chodnicích. Na každém kontrolním dnu se projednává úklid a údržba komunikací. I nadále budeme zhotovitele

„tlačit“ k důslednějšímu provádění úklidu. Řidič jakéhokoliv vozidla, které vjíždí na komunikaci, by měl v případě, že dojde ke znečištění vozovky, bláto uklidit. To samozřejmě platí i pro zemědělské stroje při výjezdu z vinohradů či polních cest. Polní cesta do Žlebů a její stav v tomto blátivém počasí je v současné době nejdiskutovanějším problémem. Stavební firma odváží přebytečnou zeminu na skládku v této lokalitě a mokré polní cesty, které již před zahájením stavby byly ve velmi špatném stavu, se změnily na jen těžce průjezdný terén pro osobní auta. Věříme, že dojde v dohledné době alespoň částečně k obceschnutí zeminy a tím k možnosti tyto cesty lépe upravit. Bohužel si musíme uvědomit, že nás začne obtěžovat místo bláta prašnost. Obec vlastní malý zametací vůz a na základě žádosti zhotovitele stavby jsme zkoušeli komunikaci očistit – zamést sami. Ani používané předepsané kartáče u našeho zametacího vozu ani jeho sací výkon není ovšem tak velký, aby dokázal vrstvu mokrého bláta odstranit. Vydržme, prosím, a myslíme na to, že konečně uděláme něco pro to, abychom se nemuseli stydět za čistotu vody v Trkmance a nemuseli platit milionové poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (mnohdy i z obytných domů hadicí přímo do dešťových kanálů na ulici).

Všichni už netrpělivě vyhlížíme zlepšení pandemické situace. Musíme jít dál, pracovat a přistupovat zodpovědně k dodržování opatření. Pokud to není nezbytně nutné, nevycházejte a zůstávejte doma.

Velikonoční svátky oslavte v klidu a ve zdraví v kruhu rodiny.

František Petrásek, starosta

Poslední kapka naší cisterny

Na konci ledna jsme byli jako hasiči požádáni zhotovitelem ČOV, jestli bychom provedli alespoň dílčí úklid vozovky kolem mateřské a základní školy. K úklidu ale nakonec nedošlo. Při výjezdu z hasičské zbrojnice náš strojník zaslechnul ze spodu kabiny našeho „ertáka“, tedy cisterny Škoda CAS 25 RTHP, syčivý zvuk. Vzhledem k tomu, že posilovač řízení i brzdy jsou zde vzduchové, ihned se dovtípil a auto okamžitě odstavil. Jednalo se o unikání vzduchu z řízení.

Stát se toto při ostrém výjezdu, kdy je všude hluk, zmatek, adrenalin a snaha o co nejrychlejší opuštění hasičské zbrojnice, této nebezpečné závady bychom si zřejmě nevšimli. Mohlo se tak dost dobře stát, že by při jízdě z kopce najednou přestaly fungovat brzdy i řízení. Mnohatunové auto s šesti lidmi a 3 500 litry vody by se tak stalo neřezanou střílou. Byla to poslední kapka z mnoha kapek v podobě závad, které auto v poslední době provázely.

Cisterna Škoda je z roku 1984, koupili jsme ji v roce 2010 od SDH Brno-Chrlice asi za 60 tis. Kč. Za těch 10 let nám posloužila náramně, byť do ní obec i jihomoravský kraj investovaly nemalé peníze a my spoustu svého času, aby byla provozuschopná. Namátkou – opravou prošlo řízení, čerpadlo, motor i karoserie. Auto jsme si „vymazlili“, nemalou zásluhu na tom mají především naši

strojníci a velitel. Byly do něj dokonce instalovány couvací kamera, odvíjecí hadice pro rychlý zásah a osvětlovací stožár. S postupem času ale bylo stále obtížnější shánět náhradní díly, některé už zkrátka nejsou a je třeba je vyrábět na zakázku, popř. repas (kus za kus). Také závady začaly být častější a nevěděli jsme, kdy nás auto nechá na holičkách. Nakonec jsme se jako jednotka shodli, že nechceme riskovat svoje zdraví a životy víc, než je nutné, a požádali jsme jako organizační složka obce naše zastupitelstvo o pořízení novější cisterny. Sami jsme poté hledali takové možnosti, aby se v této těžké době nadlimitně nezatížil obecní rozpočet. Jako schůdná varianta se začalo jevit pořídit auto na splátky. V ostatních ohledech je jednotka v tuto chvíli vybavená, proto by se dala v několika příštích letech většina ročního příspěvku na jednotku využít na splátku auta.

Po zvážení všech variant jsme zastupitelstvu obce jako JSDH Bořetice doporučili zakoupení CAS 16 PRAGA NTS 265 od města Kostelec na Hané. Město cisternu pořídilo v roce 2000 jako novou. Vozidlo je relativně kompaktní, německý motor DEUTZ, německé čerpadlo Ziegler, nádrž 3 900 litrů, vysokotlak, osvětlovací stožár, naviják 6,5 tuny, prostorná kabina pro 6 osob, náhon 4 × 4, uzávěrka diferenciálu, vysoká světlá výška a dobrá prostupnost terénem. Na toto vozidlo jsme se informovali u jednotek, které ho používají/ používaly, konkrétně JSDH Strání a JSDH Vyškov. Jednotky jej označily jako robustní, spolehlivé a relativně jednoduché. Členové naší jednotky se byli na vozidlo dvakrát osobně podívat, provedli zkušební jízdu, vyzkoušeli čerpadlo. Byl s nimi i strojník z JSDH Vyškov, který má s tímto vozidlem zkušenost, a nákup vzhledem ke stavu vozidla a ceně doporučil. U vozidla byl v říjnu 2020 vyhotoven znalecký posudek na cenu 1,36 mil. Kč. Kupní cena byla domluvena a schválena oběma obcemi ve výši 800 tis. Kč s tím, že bude rozložena na tři roční splátky (400 tis., 250 tis., 150 tis. Kč).

Jsmo si vědomi, že i přes rozložení ceny v čase, se jedná o hodně peněz, a protože jsme nejenom členové JSDH, ale zároveň i členové Sboru dobrovolných hasičů Bořetice, pobočného spolku Sdružení

hasičů Čech, Moravy a Slezska, rozhodli jsme se pomoci obci s nákupem i z finančních rezerv sboru. Výbor SDH Bořetice se rozhodl na auto přispět částkou 40 tis. Kč a navrhne členské základně, aby schválila navýšení této částky o dalších 30 tis. Kč. Samozřejmě nějaké peníze je možné získat i prodejem stávající CAS Škoda, ale její odkupní cenu odhadujeme na cca 50 tis. Kč.

Jsme zvyklí, že se na nás občané obrací s prosbou o pomoc, a pokud můžeme, vždy pomůžeme. Tentokrát ale potřebujeme pomoc my, hasiči, od Vás, občanů. Prosíme o jakýkoli finanční dar na pořízení cisterny, která v konečném důsledku bude zase sloužit Vám. Za tímto účelem bude obcí od 1. dubna do 30. června 2021 vyhlášena veřejná sbírka a otevřen transparentní účet u Komerční banky. Na dar bude na požádání od obce vystaveno potvrzení/smlouva a lze ji využít jako odečitatelnou položku od základu daně z příjmu. Darovat mohou fyzické i právnické osoby.

Číslo transparentního účtu, vč. QR kódu pro pohodlné placení je v plakátu na obálce.

Za každý příspěvek moc a moc předem děkujeme!

Jiří Michna, velitel družstva JSDH Bořetice

Informace z jednání zastupitelstva obce Bořetice

Zastupitelstvo obce Bořetice na svém XV. veřejném zasedání konaném dne 9. 12. 2020

- **schválilo** podání žádosti o bezúplatný převod pozemků, popřípadě odkup pozemků p. č. 243/9 a p. č. 243/7, vše k. ú. Bořetice u Hustopečích od vlastníka Česká republika – Státní pozemkový úřad, Praha, a to za účelem budoucích plánovaných investic do volnočasových aktivit obce v této lokalitě (jedná se mj. o pozemek, na kterém z velké části leží tréninkové hřiště).
- **schválilo** Obecně závaznou vyhlášku Obce Bořetice č. 1/2020 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, schváleno bylo mj. vyjmutí osob trvale žijících v zahraničí z osob osvobozených od poplatku a navýšení ročního poplatku z 500 Kč na 600 Kč (i tak ale obec za vývoz popelnice domácností doplácí).
- **schválilo** změnový list č. 1 týkající se změny založení ČOV a dodatek č. 3 ke smlouvě o dílo na realizaci veřejné zakázky s názvem Výstavba kanalizace a ČOV v obci Bořetice spočívající mj. v dodatečném navýšení ceny díla o 2 409 291,84 Kč bez DPH, resp. 2 915 243,13 Kč vč. DPH (v této chvíli je plánované také schválení méněprací v částce cca o 200 tis. nižší).
- **souhlasilo** s podáním žádosti o dotaci na akci „Prostor vedle OÚ v Bořeticích“ na Ministerstvo pro místní rozvoj z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova (jedná se o parkoviště u pošty).
- **vzalo na vědomí** dokument Registrace akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace na akci „Obec Bořetice – obecní byty čp. 488 – stavební úpravy byt č. 4. 7 a 8“ z programu 29822 – Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a Vlády ČR.
- **schválilo** poskytnutí dotace z rozpočtu obce na rok 2021 ve výši 250 000 Kč TJ Sokol Bořetice z. s.

- **schválilo** rozpočet Obce Bořetice na rok 2021, částka na straně příjmů 102 751 800 Kč, financování 93 479 400 Kč, částka na straně výdajů 196 231 200 Kč.

Zastupitelstvo obce Bořetice na svém XVII. veřejném zasedání konaném dne 3. 3. 2021

- **neschválilo** výkup části pozemku p. č. 1151/3 od společnosti GROUND LINE s r. o. (jedná se o „zbytkové“ pozemky v lokalitě Panské, na kterých je technická a dopravní infrastruktura – splašková kanalizace, dešťová kanalizace, vodovod, veřejné osvětlení, místní komunikace, protihlukový val).
- **schválilo** vyzvat prodávající firmu GROUND LINE s. r. o. k doložení veškeré stavební dokumentace včetně skutečného provedení a pověřuje Radu obce Bořetice k jednání s firmou GROUND LINE s. r. o. o dalším postupu v této věci.
- **schválilo** zakoupení cisternové automobilové stříkačky CAS 16 PRAGA NTS 265 od města Kostelec na Hané za cenu 800 000 Kč s tím, že platba bude rozdělena do tří ročních splátek ve výši a termínech uvedených v kupní smlouvě (podrobnosti v předchozím článku).

Upozornění: Jedná se o upravený výňatek z přijatých usnesení s komentářem. Plnou verzi usnesení je možné nalézt na webu Bořetice www.bořetice.cz, záložka Samospráva obce/Usnesení z jednání ZO, popř. na obecním úřadu Bořetice. Ve stejné záložce naleznete i Zápis z jednání ZO. Nově je možné zápisy i usnesení zastupitelstva obce Bořetice nalézt online i na www.uzob.cz.

Jiří Michna, místostarosta

Jak to je s poplatky za odpady?

Výpis z OZV obce č. 1/2020, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Obec Bořetice touto vyhláškou zavádí místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek“).

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí:

- fyzická osoba přihlášená v obci,
- fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není přihlášená žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu; má-li ke stavbě určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinnému domu vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

Sazba poplatku činí 600 Kč/osoba a je tvořena:

- z částky **250 Kč** za kalendářní rok a

- z částky **350 Kč** za kalendářní rok. Tato částka je stanovena na základě skutečných nákladů obce předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za poplatníka a kalendářní rok.

Rozúčtování skutečných nákladů předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu:

Skutečné náklady roku 2019 na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu činily 1 235 726,70 Kč.

Počet osob (poplatníků) k 31. 12. 2019 celkem **1 400**, z toho:

- fyzické osoby přihlášené v obci: **1 280**,
- fyzické osoby, které mají ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci: **8**,
- fyzické osoby, které mají ve vlastnictví byt nebo dům, ve kterých není přihlášená žádná fyzická osoba: **112**.

Rozúčtování nákladů:

1 235 726,70 Kč / 1 400 osob = 883 Kč/osobu

František Petrásek, starosta

Informace k probíhající výstavbě kanalizace a ČOV – sledované období 01/2021

SO 01 areál ČOV Bořetice

- čerpání vody pro snížení hladiny povrchových vod, zemní práce pro stavební část ČOV.

SO 02 stoková síť, SO 04 gravitační kanál, přípojky

- stoka A (celkem 1 360 m, provedeno **493 m**) – zemní práce, podsyp, obsyp potrubí DN250 a zásyp od ŠA.-16 k ŠA.-17, provedena délka **17 m** – práce pozastaveny.
- stoka AC (celkem 418 m, provedeno **167 m**) – provedena délka **0 m**.
- stoka AC-1 (celkem 319 m, provedeno **70 m**) – zemní práce, podsyp, pokládka, obsyp potrubí DN250 a zásyp od šachty ŠAC.-2 k ŠAC.-1.2, provedena délka **70 m**.
- stoka AC-4 (celkem 167 m, provedeno **110 m**) – zemní práce, podsyp, pokládka, obsyp potrubí DN250 a zásyp od šachty ŠAC.-8 k ŠAC.-4.1, provedena délka **70 m**.
- stoka B (celkem 2 059 m, provedeno **669 m**) – zemní práce, podsyp, pokládka, obsyp potrubí DN250 a zásyp, provedena délka **102 m**, vtažení potrubí kanalizace, vodovodu a chráničky pro kabel NN přípojky do ocelové chráničky DN 700 pod železnici.
- stoka BA (celkem 726 m, provedeno **123 m**) – zemní práce, podsyp, pokládka, obsyp potrubí DN250 a zásyp šachty ŠBA-1, provedena délka **58 m**.
- stoka BA-1 (celkem 352 m, provedeno **352 m**) – hotovo včetně přípojek.
- stoka BA-1-1 (celkem 40 m, provedeno **40 m**) – hotovo včetně přípojek.
- stoka BA-1-2 (celkem 75 m, provedeno **75 m**) – hotovo včetně přípojek.
- stoka BE (celkem 397 m, provedeno **397 m**) – hotovo, probíhá realizace přípojek.

Věcné plnění ke konci sledovaného období (01/2021).

Stoky	Délka potrubí		
	celkem dle dokumentace	provedeno celkem	zbývá realizovat
	m	m	m
Bořetice	8 938	2 115,4	6 822,6

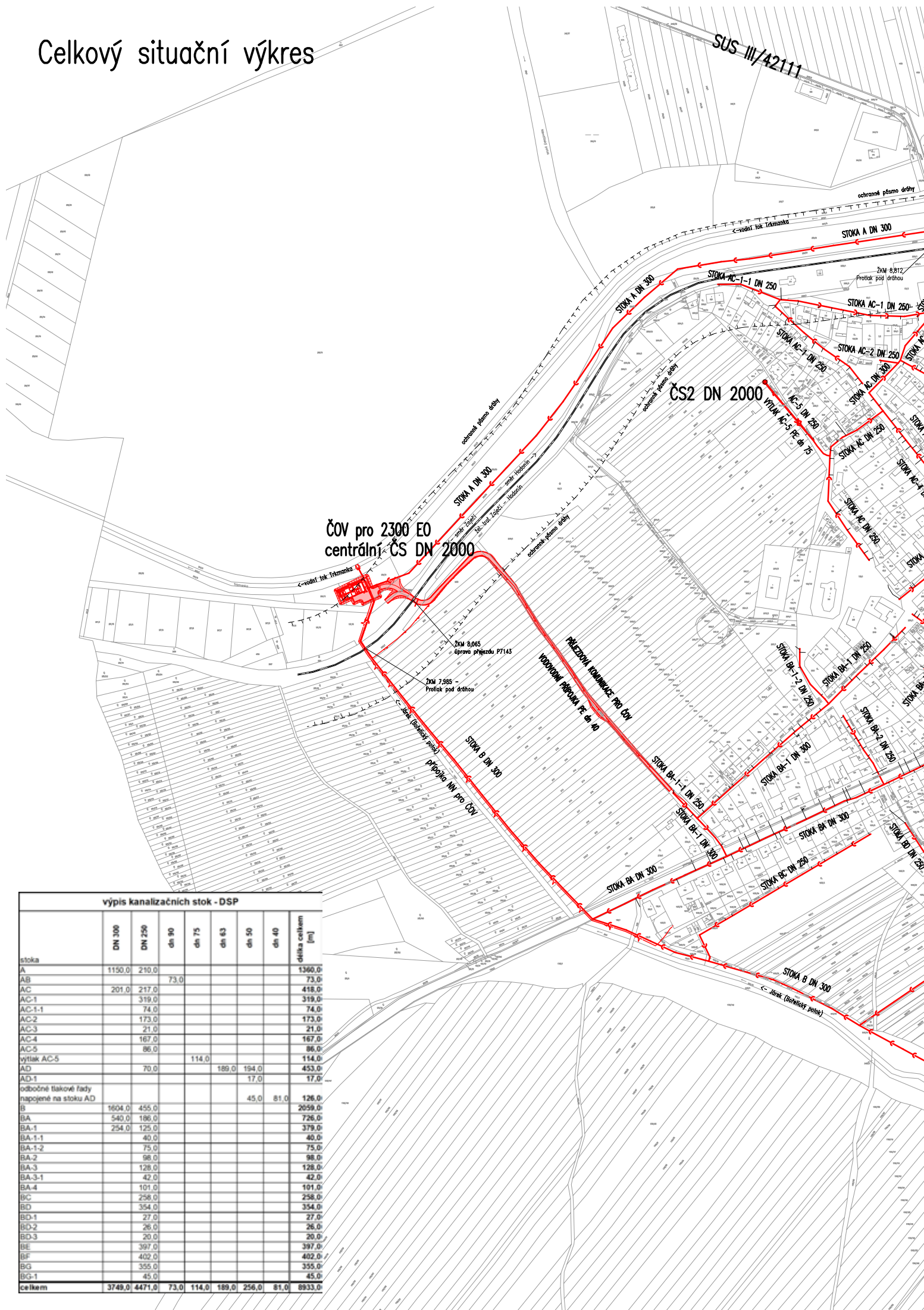
Veřejné části přípojek	Dle dokumentace		Provedeno celkem		Zbývá realizovat	
	počet ks	délka m	počet ks	délka m	počet ks	délka m
uznatelné DN 150	464	3833,0	71	437,3	393	3395,7
uznatelné DN 200	22	267,0	1	6,3	21	260,7
neuznatelné	5	49,0	0	0,0	5	49,0
Celkem	491	4149,0	72	443,6	419	3705,4

Finanční plnění ve sledovaném období – 01/2021 v Kč bez DPH.

Období do ledna 2021	Lhůta výstavby (den)/cena dle SoD bez DPH (Kč)	Skutečnost od 23. 9. 2020 (Kč/den)	Zbývá (den/Kč)
časové plnění	600	131	469
finanční plnění	171 408 291,84	27 651 354,48	143 756 937,36

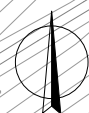
František Petrásek, starosta

Celkový situační výkres

výpis kanalizačních stok - DSP

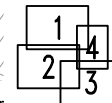
stoka	DN 300	DN 250	dn 90	dn 75	dn 63	dn 50	dn 40	délka celkem [m]
A	1150,0	210,0						1360,0
AB			73,0					73,0
AC	201,0	217,0						418,0
AC-1		319,0						319,0
AC-1-1								74,0
AC-2		173,0						173,0
AC-3		21,0						21,0
AC-4		167,0						167,0
AC-5		86,0						86,0
výtlač AC-5				114,0				114,0
AD		70,0			189,0	194,0		453,0
AD-1							17,0	17,0
odbočné tlakové řady napojené na stoku AD						45,0	81,0	126,0
B	1604,0	455,0						2059,0
BA	540,0	186,0						726,0
BA-1	254,0	125,0						379,0
BA-1-1								40,0
BA-1-2								75,0
BA-2								98,0
BA-3								128,0
BA-3-1								42,0
BA-4								101,0
BC		258,0						258,0
BD		354,0						354,0
BD-1		27,0						27,0
BD-2		26,0						26,0
BD-3		20,0						20,0
BE		397,0						397,0
BF		402,0						402,0
BG		355,0						355,0
BG-1		45,0						45,0
celkem	3749,0	4471,0	73,0	114,0	189,0	256,0	81,0	8933,0

Plánovaná výstavba
lokality Panské
87 RD, 427 EO

kład listů:

LEGENDA

- nově navržené gravitační kanalizace
- nově navržené ličkové kanalizace
- nově navržené veřejné části gravitačních kanalizačních přípojek
- nově navržené vodovodní přípojka pro ČOV
- nově navržené rozvod NN a přípojka NN pro ČOV
- nově navržené příjezdové komunikace pro ČOV

VED.PROJEKTANT Tomáš Křepelka	VYPRACOVAL Tomáš Křepelka	KONTROLOVAL Ing. Josef Pulda, CSc.	
OBEC: Bořetice	KRAJ: Jihomoravský		
INVESTOR: Obec Bořetice			FORMÁT 8xA4
STAVBA: VÝSTAVBA KANALIZACE A ČOV V OBCI BOŘETICE			REVIZE 0
OBJEKT:			DATUM 1/2019
ČÁST: DOKUMENTACE STAVBY			ÚČEL, STUPEŇ DPS/DVZ
NÁZEV PŘÍLOHY: Celkový situační výkres			Č. ZAKÁZKY 18/111
			MĚŘITKO 1:2500
			Č.PŘÍLOHY C.2

Jak správně třídit odpady

Pověs si mě
na ledničku

Druh odpadu	Způsob třídění	Patří	Nepatří
PET lahve	průhledný plastový pytel svozový den od domu	PET láhve – <i>samostatně pytlový sběr</i>	obaly od stolních olejů, obaly od nebezpečných látek, barev, chemikálií, PVC, guma linoleum, molitan, pneumatiky, novodurové trubky, plastové nárazníky, palubní desky
Ostatní plast		igelitové pytle, sáčky, fólie, obaly od drogistického zboží, kelímky prázdné – nemusí být vymyté. <i>samostatně pytlový sběr</i>	
Tvrký plast	kontejner sběrný dvůr	zahradnické a vinařské bedny, plastový nábytek, plastové sudy, hračky, květináče	
Papír	krabice, svázané balíky sběrný dvůr, při vyhlášení sběru od domu	noviny, časopisy, lepenka, krabice – rozložené, karton, knihy, letáky, psací a balicí papír. <i>ukládat pouze papír čistý, suchý, rozložený a sešlápnutý</i>	hygienické kapesníky, ubrusy, znečištěný mastný papír, celofán, kopíráky
Sklo	bílé a zelené kontejnery – obec a Kraví hora, sběrný dvůr	bílé a barevné sklo, lahve, tabulové sklo, skleněné střepy, zavařovací sklenice	autosklo, drátěné sklo, varné sklo, plexisklo, keramika, porcelán, žárovky, zrcadla
Nápojové kartony	průhledný plastový pytel svozový den od domu	vícevrstvé obaly od nápojů <i>nápojové kartony prázdné</i>	zbytky potravin a nápojů
Bioodpad	kompostování v domácnostech – kompostéry hnědé kontejnery – hřbitov a velký kontejner sběrný dvůr	zbytky ovoce, zeleniny, květiny, kávový odpad, zbytky jídel rostlinného původu, tráva, plevel, zbytky rostlin, seno, sláma, drobné větvičky	plasty, umělé květiny, sklo, jednorázové pleny, zbytky jídel živočišného původu (maso, kosti), stavební odpad, zemina, popel a uhlí
Textil	kontejner u pošty a sběrný dvůr	použité ošacení, drobný bytový textil	ne mokré, plesnivé, znečištěné
Pneumatiky	místo na sběrném dvoře	pneu z osobních automobilů bez disků	pláště a duše z kol, motocyklů, guma, pneu z nákladních automobilů a traktorů
Dřevo	sběrný dvůr – kontejnery	dřevěné obaly, odpadní kůra, stavební dřevo, dřevěné palety, dřevěný nábytek bez kování, dřevotřísková, překližka	sololit, znečištěné desky olejem nebo dehtem, hniloba a plíseň, rámy z oken
Elektrozařízení	sběrný dvůr – kontejner a červený kontejner u pošty	malé domácí spotřebiče (fény, kulmy, žehličky, el. hračky) spotřební elektronika (rádia, kamery, monitory, tiskárny, PC, telefony atd.) a velké spotřebiče (myčky, pračky, ledničky el. bojler, digestoře atd.)	neúplné, rozebrané spotřebiče
Žárovky a zářivky	sběrný dvůr – kontejnery	úsporné zářivky a žárovky, výbojky, svítidla. LED světelné zdroje	obyčejná žárovka, halogenová (neobsahují rtuť možné odložit do popelnice)
Nebezpečné odpady	sběrný dvůr – kontejner	oleje, ředidla, barvy, plechovky od barev, obaly od postřiků	×
Stavební suť – cihly, beton a keramika	sběrný dvůr – kontejner	cihly, beton, keramika, dlažba, obkladačky	NE hlína, prach (omítka) a vinnohradnické betonové sloupky!
Objemný odpad	sběrný dvůr – kontejner	nadměrný odpad z domácností, který se nevejde do popelnice – (staré koberce, pytle od betonu a znečištěný papír, matrace...)	to, co se dá vytřídřit a uložit do jiných kontejnerů k tomu určených.

Přehled o odpadech v tunách za roky 2014–2020 a průměr vyprodukovaných všech odpadů na jednoho obyvatele za rok v kg

rok	Název odpadu														celkem Kč/Ø na 1 obyv. kg/rok
	směsný komunální odpad	objemný odpad	biologicky rozložitelný odpad	směsi, beton a cihla	asfaltové směsi	zemina a kamení	sklo	papír a lepenka	barvy, lepidla - nebezpečné	odpadní dřevo	plasty	železo	kompozitní obaly	pneumatiky	
2014/tuna	294,95	80,5	19	121	0	0	22	32,5	1	20	11,5	0	0,8	2	715 932,00
Ø na 1 obyv. v kg/rok	227,23	62,01	14,63	93,22			16,94	25,03	0,77	15,4	8,86		0,61	1,54	466,24
2015/tuna	289,46	76,07	103,6	118,7	4,2	0	26,5	27	1,4	0	11,9	11,3	0,7	1,9	749 522,75
Ø na 1 obyv. v kg/rok	223	58,6	79,81	91,44	3,23		20,41	20,8	1,07		9,16	8,5	0,53	1,46	518,01
2016/tuna	297,55	105,12	101,5	129,3	0	29	21,5	54	0,6	10,2	15,2	18,2	1,2	5,7	942 827,82
Ø na 1 obyv. v kg/rok	229,23	80,98	78,19	99,61		22,34	16,56	41,6	0,46	7,85	11,71	14,02	0,92	4,39	607,86
2017/tuna	321,01	136,53	118,2	190	0	0	37,05	42,5	0,7	7,4	13,2	9,8	0,8	5,2	1 147 544,56
Ø na 1 obyv. v kg/rok	247,31	105,18	91,06	146,37			28,54	32,74	0,54	5,7	10,16	7,55	0,61	4,06	679,82
2018/tuna	319,24	140,57	115,12	170,58	0	0	29,25	45,77	0	0	9,80	25,18	0,90	4,34	1 229 667,01
Ø na 1 obyv. v kg/rok	245,95	108,30	88,69	131,42			22,53	35,26			7,55	19,40	0,69	3,34	663,14
2019/tuna	277,65	163,05	102,15	210,67	0	0	38,90	47,59	0	4,02	10,10	13,76	0,76	3,77	1 267 130,24
Ø na 1 obyv. v kg/rok	213,91	125,62	78,70	162,30			29,97	36,66		3,10	7,78	10,60	0,59	2,90	672,13
2020/tuna	270,96	150,09	111,28	180,31	0	0	33,87	41,08	0	11,62	12,3	16,51	0,92	2,49	1 251 832,24
Ø na 1 obyv. v kg/rok	208,75	115,63	85,73	138,91			26,09	31,65		8,95	9,48	16,70	0,71	1,92	644,53

Z výše uvedené tabulky je patrné, že celkové množství všech odpadů na jednoho obyvatele se v roce 2020 mírně snížilo.

Náklady na odvoz odpadů byly za rok 2020 ovšem nižší jen o 17 tis. Kč. Podle předem ohlášeného zdražování cen za skládkování a za rekultivační poplatek dojde tedy průběžně v následujících letech k navýšení ceny za skládkování téměř o 100 %. **Obec Boře-**

tice podle údajů zveřejněných odpadovou společností Hantály a.s. vyprodukuje na 1 občana 342 kg směsného a objemného odpadu (nejvíce ze všech obcí v naší svazové oblasti). Je tedy na každém z nás popřemýšlet, jak tento stav změnit.

František Petrásek, starosta

Kompostér do každého domu – čísla popisného v obci

Vážení spoluobčané, žádáme tímto ještě jednou všechny občany Bořetic, kteří doposud nemají kompostér, aby se přihlásili na obecním úřadě. Kompostéry dovezou až do domu pracovníci obecního úřadu a na požádání kompostér sestaví. Je možné požádat i o druhý kompostér, pokud vám jeden nestačí. Děkujeme.

Odebíráte náš YouTube kanál?

YouTube kanál Bořetický zpravodaj má nové videoreportáže: <https://www.boretice.cz/videozaznamy>.

- Setkání seniorů letos proběhlo jinak, ale opět krásně.
- Bořetické maminky mají velká srdce a nebojí se je použít.
- Vyjděte po stezce za jedenáctkou bořetických křížků.
- Naši starou CAS sežral ČAS

Dopis panu ministrovi Blatnému

Tento dopis s připomínkou k očkovací strategii na covid-19 jsem prostřednictvím e-mailu (mistostarosta@boretice.cz) v únoru zaslal panu ministru Blatnému, obdobný e-mail jsem odeslal také panu premiérovi a kontaktoval jsem také náměstka hejtmána za Piráty pana Dubce. Vycházel jsem přitom z informací zveřejněných v článku na Seznam.cz z 11. 1. 2021 „Kdy na vás přijde řada s očkováním? Takto vypadá detailní rozpis“, více zde: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/kdy-na-vas-prijde-rada-s-ockovanim-takhle-vypada-detailni-rozpis-137115>.

Vážený pane ministře, bez ohledu na to, zda tento e-mail budete číst Vy nebo někdo z Vašich podřízených, cítím potřebu zaslat z mého pohledu důležitou připomínku k očkovací strategii. V úvodu bych rád řekl, že být nejsem se všemi vládními opatřeními srozuměn a některé se mi vyloženě obtížně chápou, považuji Vaši práci za nesmírně náročnou a odpovědnou.

Nejsem odborník na zdravotnictví, ale při pročtení očkovací strategie mne doslova „nadvzdlo ze židle“, že do skupiny 1B jsou sice zařazeni členové jednotek požární ochrany (lidově dobrovolní hasiči), ale pouze kategorie JPO II a III, nikoli kategorie JPO V.

Sám jsem dobrovolný hasič, velitel družstva výjezdové jednotky u nás v Bořeticích, která je zařazena právě jako JPO V. U zásahu, resp. mimořádné události není z pohledu povinností, odpovědnosti atd. rozdíl mezi „profíkem“ a „dobrákem“, potažmo mezi např. JPO „dvojkou“ a „pětkou“. Bohužel mám stále větší obavu, že JPO „pětky“ jsou diskriminovány nejen v přístupu k technice, dotacím apod., ale nyní i v oblasti ochrany jejich zdraví, což považuji za naprosto nepřijatelné, a proto se musím ozvat. V době začínající pandemie nejen že jsme od státu nedostali žádné ochranné pomůcky, ale naopak jsme je těžce sháněli a z vlastních zdrojů jsme je nakupovali a rozváželi našim občanům, byť jsme je konkrétně my velmi nutně potřebovali, a to z důvodu, který popisují níže.

Moje výtky je naprosto konkrétní. Jak možná víte, v Jihomoravském kraji funguje již nějaký čas systém tzv. first responderů, tedy poučených laiků, kteří jsou schopni s pomocí automatizovaného externího defibrilátoru (+ případné kyslíkové terapie) provést u postiženého kvalitní první pomoc ještě před příjezdem zdravotnické záchranné služby a tím mnohdy významně zvýšit pravděpodobnost nejen jeho přežití, ale i lepší následné kvality života. V Jihomoravském kraji jsou first

responderů především dobrovolní hasiči a policisté a tento systém funguje velmi dobře. I naše JPO V je mezi first respondery zařazena, tzn. vyjíždíme na pomoc s AED a kyslíkem při srdečních selháních, a to nejen do naší obce, ale i do obcí okolních. Tyto tzv. technické zásahy dokonce u naší jednotky převažují, v loňském roce jsme z 11 zásahů měli 8 zásahů s AED. Bohužel část postižených je indikována jako covid pozitivní. Jen v období od prosince 2020 jsme měli 4 výjezdy s AED, z toho dva pacienti byli indikováni na covid-19.

A teď k jádru věci, naprosto chápou a souhlasím, že v České republice máme ohrožené a prioritizované skupiny, které je nutné naočkovat proti nemoci covid-19 přednostně. Čemu ale naprosto nerozumím, proč se mezi dobrovolnými hasiči z pohledu očkování „selektují“ jen JPO II a JPO III, a to právě s ohledem na výše popsané. Myslím, že JPO V, která vyjíždí s AED, má daleko větší riziko nákazy, než např. JPO III, která s AED nejezdí. Dle mého laického odhadu opravdu u požáru existuje daleko menší riziko nákazy než u události, kde provádíte kardiopulmonální resuscitaci covid pozitivnímu pacientovi.

Vážený pane ministře, jednotky požární ochrany kategorie V jsou nejpočetnější a tvoří základ požární ochrany obyvatelstva. Chtěl bych Vás tímto požádat, abyste z očkovací strategie odstranili zjevnou nespravedlnost a zařadili JPO „pětky“ také do prioritní skupiny 1B, popř. abyste do skupiny 1B zařadili alespoň ty JPO V, které mají předurčenost na AED, a to z důvodů popsaných výše. Chtěl bych pouze to, aby tyto jednotky, které tuto činnost vykonávají ve svém volnu (někdy i na úkor pracovních povinností a rodiny) a zdarma, byly stejně chráněné, jako např. členové ZZS či policisté.

Děkuji za dočtení, s přáním pevného zdraví a sil

Jiří Michna, místostarosta

Zpráva o činnosti obecní knihovny

Z důvodu koronaviru a nařízení vlády byla naše knihovna pro veřejnost uzavřena, tento stav stále trvá.

Funguje však výdejní okénko, a to každou středu od 15.00 do 17.00 hodin. Knihy si můžete vypůjčit na základě telefonické objednávky na telefonním čísle 773 251 782. Knihy Vám budou připraveny a vydávány. Můžete je tímto způsobem také vrátit.

Mám pro vás připravenou řadu nových knih. Těším se, až se knihovny otevrou a věřím, že to bude již brzy. O znovuotevření

knihovny se dozvíte v hlášení obecního rozhlasu nebo na webových stránkách knihovny (www.knihovnaboretice.webk.cz).

Krásné prožití velikonočních svátků bez nemocí a v klidu rodiny přeje

Lenka Grúzová, knihovnice

Kulinářské okénko

Jarní sýrové palačinky s bylinkami

Všelijaké zbytky sýrů, uzenin i zeleniny můžete spotřebovat jak do náplně slaných palačinek, tak přímo do těsta. Nám se osvědčil hlavně strouhaný výraznější sýr a jarní bylinky – těsto parádně ovoní a palačinky pak chutnají i samotné.

Ingredience na 6 palačinek

3 vejce, 350 ml mléka, 150 g hladké mouky, 1/2 lžičky soli, 2 lžičce rostlinného oleje, 120 g strouhaného sýru, 2 hrsti čerstvých bylinek, olej na smažení

Postup

Vajíčka prošlehejte se solí a postupně zapracujte mouku s mlékem. Přidejte olej a nechte 30–60 minut odstát, palačinky se pak budou lépe obracet.

Do odstátého těsta vmíchejte nasekané bylinky (já jsem dala kopr, petržel a pažitku) a nejmenno nastrouhaný sýr. Dobrý je nějaký výraznější typu ementál, gouda nebo čedar.

Na nepřilnavé pánvi rozehřejte trochu oleje nebo másla a postupně usmažte asi šest palačinek.

Podávejte jen tak nebo plněné čerstvým sýrem, skvělý je smíchaný s kousky sušených rajčat a uzeného lososa.

Jarní cibulková polévka

Suroviny

1 svazek jarní cibulky, 1 polévková lžičce oleje, oříšek másla, pepř, sůl, 3 bobkové listy, špetka muškátového květu, 2–3 polévkové lžičce hladké mouky, uvažené brambory, 3 vejce natvrdo, 1/2 litru mléka, 1/2 litru vody, 1 plechovka kondenzovaného mléka

Postup

Cibulku pokrájejte na kroužky. V hrnci rozehřejte olej, přidejte máslo, bobkové listy a cibulku. Jemně krátce orestujte, přihodte brambory, promíchejte a zalijte mlékem a vodou, přidejte špetku muškátového květu. Nechte krátce povařit. Mouku rozmíchejte v trošce vody a vmíchejte do polévky. Nechte 10–15 min provařit. Na konci vlijte půlku kondenzovaného mléka, kdo rád pěkně mléčnou polévku, může dát celou. Vejce natvrdo pokrájíme, jak máme rádi, plátky, kostičky a přidáme do polévky. Dosolit, dopepřit a servírovat.

Rubriku připravila Lenka Grúzová

Společenská kronika

Vítejte mezi námi:

listopad
Ela Hudáčková

prosinec
Lukáš Drda
Simon Šauer

Sňatek uzavřeli

Srpen
Adriana Tesárková
Roman Zalešák

Říjen
Leona Michnová
Jakub Červinka

Jubilanti:

Jubilanti 70 let
leden
Veronika Fišarová

březen
Jiří Buchta

Jubilanti 75 let
leden
Josef Maincl
únor
Štěpánka Kadlecová
Marie Šťavíková

Jubilanti 80 let
únor
Marie Bauerová

Jubilanti 85 let
leden
Marie Janošková

Jubilanti 90 let
únor
Jarmila Chrástková

Jubilanti 95 let
březen
Františka Matulíková

**Přejeme všem hodně zdra-
víčka a osobní spokojenosti.**

Z našeho středu navždy odešli:

prosinec 2020
František Sýkora
Antonín Buchta

leden 2021
Veronika Sadílková
Ladislav Bauer

Statistika pohybu obyvatelstva v obci Bořetice v roce 2020

Počet občanů k 1. 1. 2020:
1280

Nejmenší občanci naší obce

*Celkem 19 dětí,
z toho 13 děvčat
a 6 chlapců*
Nelly Dufková
Timea Švestková
Lenka Horáková
Magdalena Michalová
Klára Andersová
Matyáš Režný
Klára Šebestová
Jeronym Jarec
Stella Saidová
Laura Kuchyňková
Adam Hlávka
Dorota Horáčková
Hedvika Horáčková
Sára Marešová
Šarlota Suská
Felix Sadílek
Ela Hudáčková
Lukáš Drda
Simon Šauer

**Celkem bylo uzavřeno
5 sňatků.**

Rozloučili jsme se s těmito občany

Rostislav Petrásek
Anna Galová
Antonín Petrásek
Miroslav Strbačka
Vítězslav Pazderka
Anežka Kuchyňková
Bernard Pazderka
Jana Chrástková
Václav Sláma
Marie Fridrichová
Václav Juras
František Fröhlich
Jiří Novák
František Sýkora
Antonín Buchta

**Během roku 2020 se z naší
obce odstěhovalo 18 občanů,
přistěhovalo se 24 občanů.
K 31. 12. 2020 je v obci Bo-
řetice celkem 1 291 občanů.**

SAMI SOBĚ

Co je to domovské právo?

Domovské právo nebo také domovská příslušnost, byl právní institut v „příslušnosti k obci“. Představoval právo na nerušený pobyt v obci a na chudinské zaopatření z její strany. Institut Domovské obce vznikl v českých zemích v souvislosti se zavedením obecní samosprávy v roce 1849, zůstal v platnosti i za první republiky a zrušen byl až k 1. 1. 1949.

Domovní právo se nabývalo:

- po otci po narození dítěte,
- manželka po manželovi sňatkem,
- udělení obecním úřadem po delším pobytu v obci,
- získáním úředního postupu v obci např. u četníků, farářů, pošt-mistrů...

Domovské právo bylo upraveno zákonem č. 105/1893 ř.z. o domovském právu, kde se v § 1 píše: „Právo domovské přináší s sebou, že ten, kdo je má, může se v této obci nerušeně zdržovati a zchudli-li by, od ní zaopatření žádati. Občané, kteří do obce, v níž bydlí, i přísluší, nemohou býti z této obce nikdy vypovězeni, ani vyhoštěni“.

Domovské právo rozlišovalo „občany do obce příslušné a občany do obce nepřislušné“. Někteří občané do obce nepřislušní mohli být tzv. společníky obce, kteří zde vlastnili nemovitosti, nebo zde platili daně z provozované živnosti. Ostatní byli tzv. přespolní.

Domovské právo bylo možno také „vydržet“ – získal ho ten, kdo se v obci zdržoval nepřetržitě 10 let. Domovské právo udělovalo zastupitelstvo obce. Za udělení domovského práva mohla obec vybírat poplatky do obecní pokladny. Poplatek však musel být občanem uhrazen dobrovolně a obec nesměla podmiňovat udělení domovského práva zaplacením poplatku (tehdy to bylo asi 1 000 zlatek).

Vypovězena z obce nemohla být osoba s domovským právem. Vypovězen mohl být jen „společník“ nebo „přespolní“, pokud tato osoba žebřala na veřejných místech či v bytech v takovém rozsahu, že žebřání nebylo možno pokládat za ojedinělý případ a také, když tyto osoby budily veřejné pohoršení např. veřejné opilství nebo byly odsouzeny pro krádeže, zpronevěru, podvod, lichvu nebo maření exekuce. O vyhoštění rozhodovalo obecní zastupitelstvo a muselo být odůvodněno. Vyhoštěný musel být poučen o odvolacím právu. Výkon vyhoštění prováděl policejní orgán a tyto osoby byly poslány „postrkem“ do jejich domovské obce. Ten, kdo měl domovské právo na chudinské zaopatření a zaopatření ve stáří, získal ubytování, pitnou vodu s možností ohřevu a vytápění, nezbytné ošacení a 3x denně teplé jídlo. Tomu, kdo přišel o dům a neměl kde bydlet, obec zřizovala „chudobince“.

V záznamech z jednání zastupitelstva obce po roce 1848 nacházíme o tom několik záznamů. Například, že musel být vyslán některý zastupitel do Vídně pro děti zemřelé občanky naší obce, že obec

dávala sirotky do rodin sedláků a že určovala žebřákům žebřat v určité dny.

Vzpomínka na Františka Sýkoru

Na konci minulého roku nás zasáhla smutná zpráva, že odešel po delší těžké nemoci náš kamarád, vinař a vynikající řemeslník pan František Sýkora. Narodil se v Ladné 31. 7. 1947. Ve dvou letech mu tragicky zemřela maminka, což poznamenalo jeho dětství. Vyučil se tesařem a v Bořeticích poznal svou budoucí manželku Emilku, se kterou měl tři děti. Osud mu však připravil další těžkou zkoušku. První dcera Maruška

jim ve čtyřech letech umírá. Dvě dcery a tři vnuci mu byli vším a měl je moc rád.

Jako tesař vedl skupinu tesařů, se kterými pracoval na nových domech v celém okolí, podílel se na stavbě kostela v Hustopečích, stavěl pro vinaře pergoly u sklepů a po založení vinařské republiky se vynikajícím způsobem podílel na výstavbě celého areálu sklepů. Vyráběl posezení před sklepy, celnice, střechy pro studny a po našem vítězství v soutěži Vesnice roku stává i v okolí první rozhlednu. Byl také velmi dobrý vinař a myslivec, kde působil i jako předseda spolku. Někteří občané, a hlavně kluci, si jej spojují s Velikonocemi, kdy je učil plést „žile“ a sám jich pro ně každý rok upletl několik desítek. Toto pletení žil předváděl i v kobylském muzeu. Do Františkova života vstoupila nemoc. Statečně s ní bojoval, ale nakonec jí podlehl. Bude i nadále žít ve svých dětech i vnucích a v tom co po něm jako dobrém řemeslníkovi u nás zůstalo. Čest jeho památce.

Václav Petrásek

Velký útěk do vyhnanství poezie, aneb Nad sbírkou O. Damborského

Bořetický básník Oldřich Damborský, žijící na Břeclavsku, patří k obdivovatelům kraje vína a meruněk. Jihomoravský kraj je jeho země zaslíbená, proto ji také opěvuje ve svých básních.

Nedávno vydal svou 10. sbírku s všeřikajícím názvem Útěk do vyhnanství poezie. Neboť psaní veršů je pro něj nutností, zábavou, nirvánou, zpodobněním i psychoterapií. Je to útěk ze všedních dnů, nerovných vztahů a od konzumního života.

Zpovídá se ze svých naplněných i nenaplněných lásek, pocitů, nadějí, závratí i zklamání. Popisuje svět jaký je a jaký by ho chtěl mít. Rozhodně ale na konci každé básně prosvitne pointa naděje, světlo na konci tunelu.

Jeho záběr námětů je široký, v oddílu Útěk do vyhnanství poezie, popisuje své vnitřní pocity, touhy a osobní prožitky. V básni Básnění utužuje svou víru ve smysl samotného psaní, ve kterém tvrdošíjně nachází spasení. Psaní ho nesmírně baví, naplňuje, povzbuzuje a dělá radost.

V oddíle Milostnice poezie se vyznává ze svých lásek, naplněných i nenaplněných. Z milostného okouzlení, jako například v básni Omamnější než Chanel 5, Ráno poté nebo lehce eroticky laděné Zátí-

ší s hrozny. Všimá si také příběhů z okolí a je dobrým pozorovatelem nenápadných detailů.

Básník nemoralizuje, jen popisuje svou duši i rozumem, co ho v běhu všedních i nevšedních dní potkalo za zázraky i zklamání ve sféře lásky.

V oddíle Významní bardi nejen poezie vdává hold svým oblíbeným literárním, výtvarným i hudebním vzorům, významným a slavným osobnostem. Ať jsou to malíři jako Vincent van Gogh nebo Paul Gauguin, básníci Prévert, Goethe, Skácel nebo Rimbaud. Nebo také hudebníci Mozart, Beethoven i zpěvačka Edith Piaf.

Vždy najde něco originálního, osvobozujícího a inspirativního v tvorbě těchto génů.

Čtvrtým oddílem je název Poezie na vinici, který mapuje krásy jihomoravské krajiny, ale také tvrdou práci vinařů a vinohradníků. Rozsáhlé roviny a mírně vlněné kopce s dominující horou Pálavou, jsou alfou a omegou jeho srdce. Autor píše volným i rýmovaným veršem a daří se mu i drobné japonské haiku, básně na tři řádky.

Sbírku vydalo nakladatelství Věra Kopecká v Broumově, v nákladu 100 kusů za přispění dárců i samotného autora. Vynikající ilustrace mikulovské malířky Zdenky Měříčkové jen umocňují sympatický vzhled podlouhlé sbírečky s 200 stranami v pevné vazbě. Autor sbírku věnoval svým přátelům a známým.

Jan Kux

Morové roky?

Dnešní člověk si pojem *mor* automaticky spojuje s dávným středověkem. Píše se o něm v dějinách světa jako o *černé smrti*, jako o osklivé smrtelné nemoci, proti níž není léku. V české krajině jsou však i jiné doklady o jejím řádění i v pozdějších dobách – ve století 16. nebo dokonce počátkem 18. století. Kamenné sochy svatého Rocha, patrona proti moru, nebo tzv. morové sloupy se sochami Panny Marie – jsou to povětšinou umělecké památky z barokní doby, často opatřené výmluvnými nápisy, mnohdy s datováním, které je ovšem někdy skryto v chronogramu (letopočet napsaný římskými číslicemi se skrývá v děkvném nápisu, podaném též velkými písmeny). Matně jsem si vzpomněl na některé morové sloupy na severní Moravě, které byly připomínkou snad poslední velké morové epidemie v letech 1713–1715, v době vrcholného baroka (Výčet svatých ochránců proti moru je delší. Patří sem sv. Šebestián, sv. Bruno, sv. Karel Borromejský, sv. Rozálie. Někdy bývá mezi patrony proti moru uváděn i sv. Ludvík, francouzský král – Ludvík IX., který na jedné z posledních křížových výprav roku 1270 podlehl morové nákaze v křížáckém táboře v Tunisu.)

Počátky morových epidemií musíme hledat opravdu hned ve středověku. Roku 1095 byla ve francouzském městě Clermont – Ferrand vyhlášena první křížová výprava. Jejím cílem, stejně jako všech sedmi následujících, bylo uvolnění přístupových cest do Svaté země, která byla od 4. století cílem mnoha křesťanských poutníků. Ty cesty, do Jeruzaléma a do Betléma, byly od druhé poloviny 7. století zatarašeny muslimskými Araby. Křížákům, obrněným rytířům se znakem kříže na hrudi, se opravdu podařilo obnovit cesty po pevnině, od byzantského Cařihradu (Konstantinopol, dnešní Istanbul), přes Sýrii a Libanon, do Palestiny, kde v první polovině 13. století dokonce zřídili království jeruzalémské. Na strategických místech, nejenom ke strážení poutní cesty, vybudovali obrovské hrady, z nichž mnohé, jako *Kraq-des-Chevaliers* nebo *Akko*, dokládají podnes vysokou

úroveň středověkého fortifikačního stavitelství. Řada křížáků přitom však zahynula, buď byli zasaženi šipy arabských válečníků, nebo náhlým úderem neznámé nakažlivé nemoci, již nazvali *la peste – mor*. Nebezpečí nákazy se zvýšilo, když byl zprovozněn starobylý přístav Jaffa, odkud bylo možno přepravit se spolehlivě do Benátek a jiných evropských přístavů.

Evropa začal pak sužovat mor. Epidemie se objevily nejprve v přístavních městech – v Benátkách, Janově, Marseille. Tam se vytvořila ohniska nákazy, vůči níž nemělo soudobé lékařství žádného léku. Odtud pak přenášeli infekci poutníci, obchodníci i vojáci do vnitrozemských oblastí, zejména měst. A epidemie se vracely. Tak se ve 14. století morová epidemie „vrátila“ do Evropy celkem pětkrát, ale v bouřlivém 15. století, v čase husitských válek i po nich, vypukly epidemie na evropském kontinentu celkem 13krát. Ani české země nebyly uchráněny hrůznými nemocemi. Právě za vlády císaře a krále Karla IV. se nákaza rychle šířila zejména ve větších městech, kde obyvatelstvo žilo stísněno na malé ploše mezi kamennými hradbami. Jelikož se šíření morové (bakteriální) nákazy nedalo zabránit ani vykuřováním kadidlem či vonnými bylinami ani modlitbami, uchýlovala se správa dotyčného města k **izolaci** postižené rodiny. Dala na domě, kde se mor vyskytl, zatlouct tlustými prkny dveře i okna, aby jeho obyvatelé nemohli uprchnout, a ponechali je v domácím vězení, dokud nepomřeli nebo se náhodou (či zázrakem) neuzdravili. Diagnózu určil obvykle **městský fyzik** (ranhojič, felčar), vyučený v řemesle lékařském. Ošetřovat nemocné morem si nikdo netroufal, obvykle se toho nebezpečného úkolu ujali mniši – františkáni nebo, později, milosrdní bratři z místního kláštera. A protože proti moru nikdo (až do 20. století) nevyalezl účinný lék, snažili se Evropané alespoň o vhodnou prevenci.

Už ve 14. století se panovník, král či císař, obvykle odstěhoval hned po obdržení zprávy o blížícím se moru, z ohroženého města do některého ze svých venkovských hradů, například z Prahy na lovecký hrad Křivoklát nebo na Karlštejn, a vrátil se do Prahy až nebezpečí pominulo. Jeho příklad následovali bohatí obyvatelé města, šlechtici a majetní měšťané, kteří měli v bezpečné vzdálenosti od města dvorec či menší statek nebo aspoň zahradu či vinohrad s domkem, lisovnou a podobně. Přístavní města si zajišťovala prevenci ještě jinak: k lodím, které přijížděly z Asie nebo z Afriky, vysílala kontrolní hlídku se zkušeným felčarem. Následovala tělesná prohlídka všech námořníků i pasažérů. Jestliže byly u někoho na lodi zjištěny byť nepatrné náznaky moru (například zvětšené krční uzliny), putovala okamžitě celá loď do **karantény**, jež trvala 40 dnů (*quarant* – francouzsky 40). Teprve po uplynutí této lhůty mohli vstoupit na břeh a do města. Bylo to kruté – více než šest týdnů se nehnout z lodi, třebaže byla na dohled od vytoužených břehů...

Zdá se, že uplatňování preventivních zásad, spolu s prvními hygienickými návyky (umývání rukou, nošení prapodivných masek a roušek), hlavně v bližším styku s nemocnými, vedlo asi k částečnému potlačení epidemií: v 16. století jich bylo v Evropě jen osm, v 17. pouze šest a v 18. věku jen jedna shora uvedená. Nelze však pominout, že některé z těch morových epidemií dosáhly apokalyptických rozměrů – například ta, která postihla v letech 1665–1666 Londýn, tehdy největší město Evropy. Námořníci, přivážející koření do Zanzibaru nebo čínský porcelán z Peking, zajížděli se svými koráby po Temži až do centra města – tentokrát však asi nedrželi důslednou

Autor článku se svým vnukem

karanténu – a pohroma přišla do dvou až tří dnů... Dopltili na to hlavně chudší obyvatelé britské metropole, kteří neměli kam a včas uprchnout.

Nepřipomíná vám to události této doby? Jsem si vědom, že každé přirovnání kulhá. Samozřejmě, svět člověka středověku vypadal docela jinak. Jsou tu především moderní dopravní prostředky – letadla, automobily, rychlovlaky – které umožňují každé takové nákaze, aby se za pár hodin rozšířila z jednoho konce světa na druhý. Konkrétně ze západočínského města Wuchanu až například do Paříže se dostaneme asi za 12 hodin letu, zatímco námořníci v 16. století se museli plavit celé měsíce do některého jihočínského přístavu a odtud ještě několik týdnů do zmíněného města. Ještě větší rychlost se dnes vyznačují komunikace elektronické s informačními toky. Díky tomu pronikly informace o výskytu silně nakažlivého koronárního viru do Evropy už v prosinci 2019, zatímco ve středověku k nám docházely zprávy o pohromách na druhém konci světa se zpožděním v řádu měsíců, ba i let. Nu, a velký rozdíl mezi okolnostmi středověkých morových epidemií a současnou pandemií konstatujeme v úrovni soudobého lékařství. Uvážíme-li, že teprve na přelomu 15. a 16. století se začala provádět pitva, a tím neobyčejně vzrostly znalosti anatomie lidského těla, jež jsou základem novodobého studia medicíny, pochopíme, že městští fyzikové, felčaři a ranhojiči se podobali nejspíš novodobých přírodním léčitelům, kteří určovali diagnózu po prozkoumání barvy moči nebo oční duhovky a o patogenních mikrobech, bacilech, bakteriích či dokonce virech neměli ani potuchy.

Můžete namítnout, že naše zdravotnictví hned od prvního případu vážného onemocnění koronavirem, mělo k dispozici americký lék Remdesvir, byť ještě řádně neozkoušený. A ten se ukázal, spolu s mimosměrnou ventilací, jako účinný. Na rozdíl od moru, proti němuž nebylo žádného léku, a proto jej tehdejší lidé pojmenovali *černá smrt*. Člověku ze 14. nebo 15. století nezbylo nic jiného, než dovolávat se některého ze zmíněných svatých ochránců a aby dodal svým prosbám na váze, sliboval dotyčnému za poskytnutí skutečné ochrany před tou smrtelnou nemocí trvalý dar, například pořízení nového bočního oltáře do místního kostela s obrazem nebo sochou dotyčného světce. A donedávna, nebo dosud (pokud si v tom městě příliš radikálně nevyložili usnesení II. vatikánského koncilu) tam stál (či stojí) oltář sv. Šebestiána nebo sv. Karla Borromejského, popřípadě sv. Rozálie, který má na zadní straně nápis, například: *Na paměť svého zázračného uzdravení svatému Šebestiánu léta Páně 1680 věnoval měšťan...* Příklad není docela vymyšlený, toho roku se vyskytl v českém království skutečně mor.

Svět se však za ta dlouhá staletí, a to hlavně působením člověka, radikálně změnil. Koronavirová epidemie se rozšířila z Asie do Evropy, až dosáhla rozměrů pandemie. Informace o tom byly rychlé, ale mnoho lidí je pokládalo za nedůležité, ba za přehnané. Od poslední epidemie španělské chřipky (1918–1919) uplynulo přece již celé století. Byla to sice viróza, proti které nebylo účinného léku, ale dnes již na ni máme vakcínu a na průvodní choroby, jako zápal plic jsou k dispozici různá antibiotika – tak jaképak strachy! Tak nějak jsme povětšinou uvažovali loni, v lednu 2020. A utěšovali jsme se, že ohnisko té nebezpečné, vysoce nakažlivé nemoci je od nás několik tisíc kilometrů daleko a že Číňané se s tím už sami vypořádají. Pak se však v našich médiích objevilo varování před lyžařskými zájezdy do Itálie – že i tam se šíří ona záhadná choroba, kterou způsobuje nový druh koronárního viru. Potom přišla první vlna epidemie i do naší republiky a mladý ministr zdravotnictví Adam Vojtěch vydal řadu hygienických doporučení i zákazů... A ostatní vývoj už, milý čtenáři, přece sám dobře znáš.

Konečně, na tomto místě, bych měl vysvětlit, proč jsem si v souvislosti s dnešní pandemií covid-19 vzpomněl na středověké i raně novověké epidemie morové. Je sice pravda, že tehdy nebyly ve světě vhodné podmínky pro vznik pandemie, protože naše líbezná zeměkoule byla jen velmi řídko osídlena – žila na ní sotva desetina dnešního počtu obyvatel. A ti lidé byli mnohem méně mobilní než dnešní člověk. Z toho důvodu se věhlasní epidemiologové snažili zpočátku bránit proti té zcela nové a v podstatě neznámé nákaze starými, už ve středověku osvědčenými prostředky: rouškou a uzávěrou, popřípadě karanténou, která byla ovšem zredukována jen na 10 dní trvání. Zlikvidoval se veškerý turismus, turistické zájezdy, rekreační pobyty, téměř všechny sportovní aktivity. Zavřely se obchody, s výjimkou drogerií, lékáren a potravin, zavřely se školy, s výjimkou speciálních, zavřela se kina a divadla, sportovní haly a stadiony, také však hotely a penziony, zakázala se shromáždění většího množství osob, ba, jako při stanném právu za války – jakýkoliv pohyb osob venku, mimo domov, od 21 hodin do čtvrté hodiny ráno (s výjimkou venčení psů). Ulice a náměstí se vylidnily a zcela ztichly – jako při moru ve středověku.

Epidemie zachvátila všechny kontinenty (až na Antarktidu) a proměnila se v globální pandemii. Píši tyto řádky v okamžiku, kdy tato celosvětová pohroma se v naší zemi vrací snad již ve čtvrté vlně a kdy se v Evropě objevují nové typy či varianty toho koronárního viru. Přežijeme? Na rozdíl od středověkých morů postihuje tato epidemie i lidi na venkově. Neuniknou mu ani lidé žijící na samotách, vždyť i oni musí ze svých pousteven občas vyrazit do obchodních center nebo ke svému praktickému lékaři. Na konci tohoto temného tunelu, jímž procházíme už druhý rok, bliká přece jen světlý nádej a víry: v lékařskou vědu, v invenci současných vědců. Vzpomínám, že se doslova předháněli v nalezení vhodné vakcíny: britští a američtí vědci na jedné straně a Rusové a Číňani na straně druhé, pak Belgičané a Švédové. Najednou bylo na farmaceutickém trhu asi patero různých vakcín. V tom by však problém nebyl. Ukázal se být ve výrobě a distribuci. Vždyť jen samotná Evropská unie by potřebovala přes půl miliardy vakcín a než budou vyrobeny, mnoho z potřebných seniorů nebo zdravotníků zemře. Kromě těchto dvou prioritních sociálních skupin se teď však prosazují také učitelé, případně další pedagogičtí pracovníci. A dodáno bylo jen „mizivé“ množství. Koronavirová epidemie tak ani zdaleka nekončí.

Antonín Grůza

Doslov

Autor této úvahy celý loňský rok úspěšně unikal nákaze koronavirem. Je pravda, žije dost izolovaně ve svém bytě v Ostravě-Porubě, již šestý rok na invalidním vozíku. V listopadu 2020 se dal testovat. Byl negativní. O Vánocích prožil dva dny u svého mladšího syna v Ostravě, s malými vnoučaty. Pak se 29. prosince dal odvézt k oslavě Vánoc ke svému staršímu synovi do Rožnova. Strávil tam v kruhu jeho rodiny jen necelý den. V sobotu 2. ledna 2021 mu bylo špatně od žaludku a naměřil si vyšší teplotu. Volal své praktické lékařce a ta přivolala sanitku, která ho odvezla do fakultní nemocnice. Tam se léčil s diagnózou lehčího průběhu covid-19 na infekčním oddělení necelé dva týdny (na nemocničním lůžku si připomněl 90. narozeniny). Po propuštění 15. ledna se vrátil vyléčený domů. 1. února byl očkován první dávkou vakcíny Pfizer, 22. února druhou. K očkování byl přizván přednostně jako senior 80+. Oba moji synové byli i s rodinami testováni hned v 1. polovině ledna s negativním výsledkem.

Nic nového pod sluncem

Letošní zima po pandemii byla pro mne zajímavá. Pročítal jsem kroniky, brouzдал po internetu a uklízel svůj archiv. Narazil jsem na 100 let starou vyhlášku jednoho amerického města. Pro zajímavost vám ji předkládám.

Správa města Kelowna. Veřejná vyhláška!

Oznamuje se tímto způsobem, že za účelem ochrany před španělskou chřipkou se všechny školy veřejné i soukromé, kostely, divadla, kina, společné místnosti a další místa zábavy a domovní srazy se až do odvolání uzavírají. Všechna veřejná shromažďování sestávající z deseti a více osob jsou zakázána.

D. W. Sutherland, starosta Kelowna, B.S. 19. 10. 1918

A co my dnes? Nejsme na tom stejně? Ještě máme chuť protestovat, napadat vládní nařízení, hrát si na hrdiny na náměstích? Jsme snad chytřejší, než byli předkové před 100 lety? Podle odhadu až 100 milionů lidí na celém světě zabila tato tehdejší pandemie. Začala na konci Velké války a vojáci ji po jejím skončení rozšířili po celém světě. Nevím, jak to dnes vypadá v tom americkém městě Kelownu,

ale i tam to dnes bude asi zlé. V USA se však také jako ostatní na světě nepouchli a mají tam již více mrtvých než padlých v 1. světové válce nebo také v té druhé, a další statisíce jsou po celém světě.

Václav Petrásek

Kdo byl u nás v Bořeticích

Jakub Deml

Velký básník, spisovatel a kněz P. Jakub Deml zemřel před 60 lety v roce 1961 (nar. 1878). Pochován je vedle spisovatelky Pavly Kytlicové ve svém rodném Tasově. Připomínám jej proto, že P. Deml dojížděl do Bořetic do rodiny obchodníka Mlýnského a při promoci P. Josefa Mlýnského měl slavnostní kázání v našem kostele. Z této primice máme část tehdy natočeného filmu.

Český „prokletý básník“

jehož dílo má dodnes vášnivě ctitele, a i vášnivě odpůrce. Za svou básnickou a spisovatelskou činností byl v nemilosti jak u církve, tak

i u režimu. Demlovo dílo je neobyčejně rozsáhlé, které čítá víc než 130 publikací. Nejznámější je pro nás Zapomenuté světlo, které patří k vrcholům české literatury. Bylo zfilmováno a hlavní postavu hraje Bolek Polívka.

Rafael Kubelík

Rafael Kubelík se narodil 29. 6. 1914 v Bychorách a zemřel 11. 8. 1996 ve Švýcarsku. Byl to československý dirigent, hudební skladatel a houslista, Byl synem houslisty Jana Kubelíka. O jeho návštěvě v Bořeticích již napsal v Bořetických listech Antonín Michna, také dirigent a skladatel z Vrbice toto: „Ale proč to píš. Rafael Kubelík byl také u vás v Bořeticích ve sklepe pana starosty Frolicha. Podrobnosti může vyprávět Fanoš Poděšť, který mu tam hrál na harmoniku“. Dnes nám to již Fanoš Podešť povyprávět nemůže. Nevím, proč jsem tehdy Fanoše nevyzpytával po článku Antonína Michny, když jsem v tom čase Bořetické listy redigoval...

Václav Petrásek

Velké divadlo jara Oldřich Damborský (1997)

Podběl, pampelišky, hebká jíva
jsou kulisy nastávajícího jara.
Největší herec, Slunce, se skrývá
za mraky, jež jsou šedá kára.

V hledišti vlaštovky a jiříčky,
herci jsou popět milenci věční,
Cyráno vánek se skrývá za křičky,
napovídá o oblosti křivek a tečny.

I ti dva padlí milenci z Verony
jsou zase dychtiví a dotyků lační,
budeme to zase tvrdošjně my,
kdo se nikdo nenabaží slov a vášni...

ŠKOLA VOLÁ!

Ve škole se těšíme na jaro

Školní rok 2020/2021 je i přes veškerá omezení v plném proudu, Prvňáčci jsou pod vedením třídní učitelky Mgr. Jany Šedivé moc šikovni – pěkně čtou, počítají, učí se anglicky, a to vše s nadšením. Již se mohou pochlubit svým prvním školním vysvědčením. Druháci se pilně učí, jsou živí a pracovití. V únoru probírali lidské tělo, kosturu a orgány. Ve slohu popisovali svého plyšového kamaráda, školní chodby zdobí jejich kočičky i jiné zdařilé výrobky. Žáci 3. až 5. ročníku se vzdělávají distančně. Každý den jsou s paní učitelkami a panem učitelem ve spojení prostřednictvím počítačů. Žáci se učí převážně hlavní předměty, bohužel jim chybí třídní kolektiv, osobní kontakt, společné přestávky, spolupráce, vzájemná pomoc, soutěže, zpívání, tělesná výchova, exkurze, výlety i společné zážitky. Přesto distanční

vzdělávání v rámci možností funguje. Obrovské poděkování patří všem rodičům za spolupráci při distanční výuce, za zajištění techniky, vstřícnost, ochotu, trpělivost i zpětnou vazbu. Dětem děkuji za včasné připojování do hodin, jejich nasazení i plnění úkolů. Všichni se moc těšíme na jaro, na zápis do 1. třídy i zápis nových dětí do mateřské školy. Nejvíce by nás však potěšilo ukončení pandemie a všech omezení s ní spojených. Snad se nám to společnými silami brzy podaří!

Všem dětem i rodičům přeji krásné Velikonoce! Užijte si barvení vajíček i pletení pomlázky. Těšíme se na vás ve škole.

Ivana Macháčová, ředitelka školy

Zima ve školce a okolí

Vítku, Lidko, sypte zrní na krmítko.

Čím víc bude zrníček, tím víc bude písniček.

Kdo se o nás nepostará, bez písniček bude z jara.

Víme, že v našem okolí žijí sýkory koňadry, sýkory modřinky, pěnkavy, straky, vrabci, strakapoudi a bez lidské pomoci by někteří zimu nepřežili. Ve školce jsme si vyrobili krmítka z krabic od mléka a zavěsili je do Rasovny. Víme, co do krmítka patří a co ne, co může ublížit. Pravidelně jsme chodili ptáčky pozorovat a doplňovat krmení. Děti zjistily, že nejvíce ptáčkům chutnají jablíčka, zrníčka prosa a slunečnice. U krmítek si děti všimaly stop nejen ptáčků, ale i jiných zvířat. Častým pobytem venku, pozorováním okolí si děti vytváří pozitivní vztah ke všemu kolem a především k přírodě. Pobytu venku a vycház-

ky nikdy nevynecháváme (i když byly u nás vždy na denním pořádku), čas prodlužujeme a využíváme prostor, kde se s nikým nepotkáváme (hlídáme bezpečí své i dětí). Letos jsme si užili i bobování, jízdu na kluzáku „zadara“ (krabice od mléka – jezdí výborně a je bezpečná), klouzání na ledu a ledovce, hry ve velkém i malém parku, chůzi přes zablácené cesty (jinak to nejde), pozorování práce velkých strojů, vycházky ke Kraví hoře – prostě bylo vždy něco nového, ale vlastně běžného.

I když tu nemáme hory a lyžování, hry venku v zimě nás velmi baví. Zimy jsme si užili a chystáme se probudit jaro – snad bude dobré, krásné, zdravé a plné pohody, radosti, vycházek a výletů.

Zdraví učitelky MŠ Bořetice

Děti si užily zimu jak to jen šlo, foto Archiv školy

1. třída

1. TŘÍDA

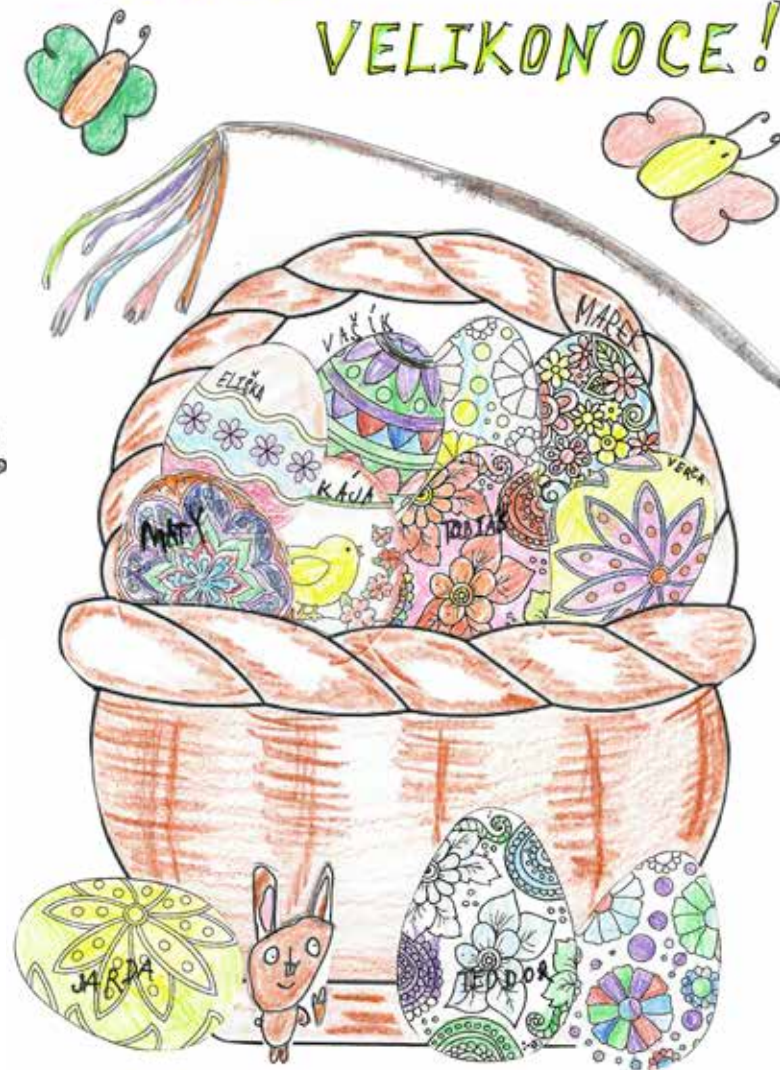
PŘÍBĚH JARNÍ

RADEK MALÝ JARDA

POVÍDALA ZIMA JARU, KAJA
 ZÍTRA SEDÁM DO KOČÁRU, MATY
 PAK MĚ V KRAJI NEHLE DEJ, MARIE
 SLÁVA! ZAS NÁM BUDE HEJ! VERČA
 ROZKVETE CO DLOUHO SPALO, TEO
 ZAZPÍVÁ, CO NEZPÍVALO, MAREK
 NA PALOUCE ZA CHVÍLI, TRIAČ
 BUDOU TANČIT MOTÝLI. ELIŠKA

VESELE

VELIKONOCE!

2. třída

Co to vidíme právě?
Tolik barev a krásy!
Jeden hnutí má druhý
hřídel mají samé hrušky

Teplá slunce potěší
a chomýšci letí po jačince
U každého pro květiny
krásně žlutou...

Každý má se houčá cvičí
Na jaře se dějí divy -
rozhoří se vědy jedním párem
Vše krásný...

j a r n í

Ve své zemi žluté krásy
pampelška potěší se
lápečka pro děti
„jaro to krásný...“

Černá, bílá, červená,
co to se zraje ná?
Nasruba mi hledá sedne,
všechny sečky spocívá...

Malá kyčka celá bílá
se sáček vsem cestá hledá
Čií deploti na nále
rozhoříají...

h á d a n k y

malá duševní hruška
všechny věčky se k nim slíbí
Tudíž vsem do dálky
hlavě krásně...

Mají rovnou sedm krás,
zná je ještě každý z nás
Krásně zemní bílé věčky
mají v souce...

Trojčlona suchý pás
bílá a malinka,
nosí ji panuška
má jméno...

Na největším stonku
spousta duševní roončka
Kardý se nůž má k jaru klíč
Copak je to?

3. třída

Jaro
 Moje milá mámo,
 očekávám jaro.
 Konec zimy, ab' je tu
 nebaví mě být stále na neku.
 S jarem přijde teplíčko
 a taky to sluníčko.
 Nepojedu lyžovat na hory,
 ale půjdu komín do školy.
 Už se těším moc!

Berenika
 Valová

Jarní kvíčky
 Na zimu když slunce svítí,
 obléká se první kvíčky.
 Narodily se tulipány
 radobí růžičky všichni krásný.
 Sluníčko je přivítalo,
 jaro zase přivítalo.
 Přivítání je slyšet hlas,
 nastal krásný jarní čas.

Jakub Kováč

JARO JE KRÁSNÉ OBDOBÍ.
 TROCHU SVÍTÍ SLUNÍČKO.
 A PAK PRŠÍ MALÍČKO.
 ZELENEJ SE ZAHŘÁDKO
 LÉTO BUDE ZA KRÁTKO
 Mareš Kocourek

Martina
 Šilar

Jaro Nella Matlovic
 Jaro to je krásný čas,
 po zimu se vrací čas,
 sluníčko máme teplé dárek,
 po dešti se rolní tráva,
 slonými kvíčky rostejí
 a kvíčky máš polejí.

jar
 Di, sluníčko vstávej mě láká,
 když se intenzivně láká.
 Jarní slunce už mě láká
 jak máš námlou ka bez
 sněhuláka. Na jarní vání už
 se těším do komůrky okna
 nemám tě vstávej květy, telena
 krásná a bláto už se těším
 na to jaro!

Adrián Páral

Prvo přijde jaro ke nám a to budu
 hodná rád. Lepší a rukavice ublížím do
 pole. Vystřihneme holubičky, pak budeme
 chodit pšičky!

Mikuláš Gloza

Kvíčky jara nemá rád,
 vůbec rádý sněhulák.
 Bani sání obývají poslední dny,
 má se nám tu zase jaro zabýdli.
 Svít jarního sluníčka je kady,
 rozkvetají koutky, vinice a sady.
 Pa luční květu zella včelka,
 a tu to krásně vyrozuměla. Tečka!

Teresa Koptová

4. třída

Moje Bořetice

Moje Bořetice, mám to ráda, mám to rád. To je moje domov, je to moje srdce, je to moje láska. Bořetice je moje domov, je to moje srdce, je to moje láska.

Co bych si chtěla

Co bych si chtěla, bych si chtěla, bych si chtěla. Chci si koupit nové šaty, chci si koupit nové boty, chci si koupit nové doplňky.

Bořetice, 2021

BOŘETICE
 4. třída
 Kateřina Nováková

Mám tu ráda svůj domov.
 Mám tu i spoustu kamarádů.
 Líbí se mi tu také, protože mám
 které jsou velké, naplněné, aby tu byla
 spokojení. A aby tu bylo velké lásky.

Co se mi na Bořeticích líbí? Bazén pro děti

- Park
- Sportovní den
- Rasovna
- Běh za Burčáčkem
- Lampionový průvod
- Hody
- Věhlas do okolí
- Hřiště za Bytulkou

Pro děti

Bazén

Co bych tam chtěla

- Bazén
- Pláž
- Počasí: slunce a vítr
- Aby tam bylo galérie
- Aby se tam mohli seznámit
- Kina
- Velké akce
- Doprava k seznámkám
- Velké kemp
- Živočišná zahrada
- aby tam bylo gymnastika
- Parkovna
- Lampionový průvod
- Hřiště za Bytulkou

Anna Šebestová
 4. třída

5. třída

Naši pátáci si zahráli na reportéry a mezi sebou si položili tyto otázky:

- 1. Chodí někdo v zimě na Pumptrack?**
 Jarek: už jsem tam jednou byl
 Šimon: chodíme na zamrzlé kaluže na led
- 2. Jak vnímáte výkopy a budování kanalizace a čističky?**
 Ema: špatně, všude rozkopané, moc blata
 Domča: nemůžeme se dostat do vinohradu
 Dominik: moc blata i na chodníku, nedá se chodit ven
- 3. Jaké jsou tvoje oblíbené tradice a zvyky?**
 Jiřík: mám rád hody, protože můžu jezdit na autodromu
 Nellka: Vánoce - jsme všichni pohromadě, dáváme si dárky a pouštíme skořápky a tak....
 Tamča: ráda chodím v kroji
- 4. Jak moc vás fascinují Bořetice, co je na nich nejlepší?**
 David: kostel
 Filip: památky a kapličky
 Domča: máme tu klid, nejezdí tu moc aut
 Ema: v létě se mi líbí sady a okolí, je to pěkné
- 5. Chceš zpátky do školy?**
 Lea: jo, jo, jo
 Kuba: no určitě
 Vladěnka: jo
- 6. Za co bys šel na masopust - fašaňk**

Rubrika pro děti

Ahoj děti!

Jmenuji se **Bořek** a budu vás provázet touto rubrikou. A o čem že to bude? No přeci o naší krásné vesnici, o tom co se zrovna děje či o její historii. Jsem zvědavý dobrodruh. Rád zkoumám a objevuji nové věci.

Asi jste si všimli, že se něco děje ve vesnici. Všude kam se podíváte, nebo šlápnete je bláto. venku, na silnici, bláto na botech, bláto doma, a šílející máma, protože bláto. Všude mimo bláto je také ve vesnici vidět nebo . A možná jste mohli zaslechnout u rodičů v té blátivé souvislosti prapodivné slovo .

A co to jako má být? Ne není to exotické zvíře. Ale jde o čističku odpadních vod. Ta je velmi důležitá, nejen že čistí naši znečištěnou vodu z domácností, ale především chrání naše životní prostředí. Ale **POZOR**, odpadní voda **NENÍ** !

A T A T R O V K A
F Y B L Á T O E R
P I T N Á V D I G
Z B Č O V K A R A
O D A S D L P É B

Hledej slova a doplň do textu
tatrovka, čovka, bagr, bláto, voda, pitná

💡 Voda pokrývá kolem 70-75% zemského povrchu. Dokonce i člověk je tvořen ze 70 % vody

💡 Horká voda mrzne mnohem rychleji než voda studená

Prvňáci a druháci si užívají činnosti ve školní družině

Po Vánocích nejenom vytvářeli koruny pro Tři krále, ale radovali se i z dárečků od Ježíška. Vytvářeli ledního medvěda i tučňáka. Povídali jsme si o zdraví, nemocech, a také o bacilech, které podle vlastní fantazie nakreslili tuží. Povídali jsme si také o oblečení, které nosíme, abychom v zimě nenastydli. Společně jsme vytvořili krmítko pro ptáčky a krásně jsme nazdobili nástěnky v prostoru družiny i nástěnky na chodbách školy. Když si nehrajeme v družině,

tak jsme venku na školním hřišti. Nejvíce nás venku bavil sníh, ve kterém jsme se pořádně vyřádili a stavěli jsme sněhuláky. Užili jsme si i „maškarák“, zahráli jsme si hry a hezky zatančili. Už se těšíme na třetáky, čtvrtáky a pátáky, až se za námi do školní družiny vrátí.

Radka Šebestová, vedoucí školní družiny

Druháci ve školní družině, foto Archiv školy

Maškarák ve školní družině, foto Archiv školy

Hračky od Ježíška, foto Archiv školy

Povídání o bořetickém chlebu

Nedávno jsem se ptala maminky, jak to bývalo za jejího dětství s pečením chleba. Musela trošičku zalovit ve vzpomínkách, protože se jednalo o dobu před polovinou minulého století. Podle jejích slov si tehdy těsto připravovali doma, ale protože neměli pec, museli si ho nechat upéct. Někteří chodili k pekaři Borkovcovi na Mlýnský, ale babička Štěpánka Pazderková posílala upéct svůj chléb k manželům Jakubu a Ludmile Springerovým na „multni“ (hlavní křižovatce).

Foto pixabay.com

Maminka se svými sestrami každou středu po cestě do školy nesly upéct dva velké pecny a jednu štryclu chleba. Bylo to množství, které jim stačilo na celý týden. Babička vždy v úterý zadělala na těsto, a to z kvásku, který byl zaschlý na stěnách díže z minulého zadělávání. V noci pak musela vstávat a těsto „kotulou“ přemísit. Ráno vytvarovala bochníky a dala do ošatek. Když pak děvčata nesla upečený voňavý chléb z pekárny domů a když měl prasklinu, uloupávala z ní kousky vypečené křupané kůrky. To byla dobrota! Podobné je tomu dnes u nás. Když přinesu chléba od Valů, těší se manžel na jednu vypečenou patku a maminka na druhou.

Tak mě napadlo, že by bylo zajímavé se dozvědět, jak je to s tím bořetickým chlebem dnes? Rodinné pekařství manželů Jožky a Zdenky Valových totiž nepeče jen tak obyčejný chléb. Považte, že i na rádiu, které svým vysíláním pokrývá celé Česko, hlásili, že kdo chce opravdu dobrý chléb, ať si ho zajede koupit do bořecké pekárny. To byla zpráva! Hned jsem vyrostla o několik centimetrů! A když bývaly v Bílovicích akce otevřené sklepy, vozil manžel svému kolegovi, který je z Bílovic, snad osm chlebů. Nebo když se opravovala střecha na kostele, majitel dodavatelské firmy z Vysočiny se nikdy nezapomněl stavět také v naší pekárně. A zajížděl sem, kdykoliv byl někde poblíž. Známa z Kobylí mi zase říkala, že kdykoliv jede navštívit maminku do Židlochovic, bere u nás chléba jí i všem jejím kamarádkám. A takových minipříběhů jsem slyšela už spousty.

Proto jsem poprosila manžele Valovy, aby nám prozradili něco málo o svém podnikání...

Jožko, Zdeni, kdy jste otvírali pekárnu a jaké byly vaše začátky?

Pekárna se otvírala 4. 11. 1993 a měli jsme ji s manželou Langero-vými. Tenkrát ještě v Bořeticích nebyl plyn a pec se vytápěla uhlím a dřevem. Začátky byly těžké pro všechny. Asi po pěti letech Marta s Ladou s podnikáním skončili. V roce 1998 se pak Bořeticích zaváděl plyn, tak jsme byli moc rádi, že práce s topením skončila.

Objednávali jsme každých 14 dní fůru uhlí, takže si umíš představit, co to bylo za práci.

Odhodlali jste se investovat do nové pece, kdy to bylo a proč? Nějakou dobu trvalo, než se podařilo vrátit chlebu jeho předchozí kvalitu, čím to bylo?

V květnu to budou čtyři roky, kdy jsme pec měnili. Stará pec byla fyzicky moc náročná, proto jsme se rozhodli pro novou. Nějakou dobu trvalo, než jsme přišli na to, jak s ní pracovat.

Kolik máte odběratelů, do kolika prodejen a kam nejdál dodáváte své výrobky?

Pečivo, nejen chléba, ale všechny druhy, dodáváme asi do 40 prodejen od Břeclavi až po Klobouky. Je to hlavně Jednota se svými prodejny, které má v našem regionu, ale našimi odběrateli jsou i menší soukromníci.

Máte u vás směnný provoz?

No jéje! To by bylo na dlouhé povídání, celý týden se střídáme, ale hodně zjednodušeně řečeno – první směna začíná v neděli v 19 hodin a poslední směna končí v sobotu ráno.

Dokdy budeš, Jožko, pracovat a máš už pokračovatele?

Pracovat bych chtěla, dokud bude sloužit zdraví, ale snažím se teď už víc odpočívat. Pekárnu převezme syn Pavel. Vyučil se pekařem a v pekárně už několik let pracuje a taky rozváží pečivo.

Tváří vašeho obchodu je už 17 let Irča Dufková. Ráda u vás nakupují už pro její dobrou náladu a humor. Jak to vnímáte vy?

Irena už patří k pekárně. Spolu s Markétou, Nicolou, Danielkou a nově s Kristýnkou. Bez jejich úsměvu si pekárnu nedovedeme představit. Proto jim všem patří od nás velký dík.

Co byste vzkázali svým zákazníkům?

Všem zákazníkům, kteří k nám chodí, přejeme, aby jim náš chléb i pečivo chutnalo a byli spokojeni a nadále u nás nakupovali. A také chceme poděkovat všem, kteří u nás pracovali a pracují. Bez jejich pomoci by to nešlo. Díky všem!

Děkuji Jožkovi i Zdence za rozhovor i za jejich dlouholetou práci. Na závěr bych chtěla zmínit, že v minulých letech se žádná farní akce neobešla bez nějakého voňavého daru z Valovy pekárny, za což jsme vždycky moc vděční. Ani si nepamatuji ples, kde by v tombole chyběla jejich výhra, která se může ihned na místě sníst, a tak udělat radost výherci i jeho spolustolovníkům..

Co nového u rybářů?

Rok 2020 byl pro nás stejně jako pro většinu rok zvláštní, někdy náročnější, jindy méně. No zkrátka jiný než obvykle. Spousta akcí musela být bohužel z epidemiologického hlediska zrušena, což nás velmi mrzelo, ale snažíme se hledět do lepší budoucnosti a věříme, že se co nejdříve vrátíme do starých kolejí.

foto Archiv rybářského spolku

Každopádně pandemie nebyla tím jediným, co nám prohlubovalo vrásky na čele. V minulých letech naše rybníky trápilo tradičně extrémní sucho. Ovšem během studených zimních měsíců je komplikací naopak extrémní mokro. Hladina nám stoupla natolik, že zaplavila okolní pole. Ale i přes to rybáři nezahálejí a snaží se okolí rybníků neustále zvelebovat, např. i prostřednictvím brigád – sečení rákosu, prořezávání stromů a jejich oplocování proti bobrům, výsadba nových stromů, úprava cest, vysekávání ledových oken, ...

Závěrem bychom chtěli poděkovat zejména obci Bořetice a všem jeho zaměstnancům za poskytnutí dotace a ochotu pomoci. Dále

foto Archiv rybářského spolku

všem sponzorům, našim členům, i těm nejmladším rybářům, pro které se nám alespoň podařilo i v této nepřejícné době uspořádat úspěšně rybářské závody.

Rádi bychom také upozornili zájemce o rybářské členství, že i naše rybníky mají svou kapacitu, proto jsme došli k rozhodnutí, že přijímání nových členů je dočasně pozastaveno, abychom předešli nadměrné zátěži s ohledem na obyvatele rybníka. Děkujeme za pochopení. Přejeme Vám pevné nervy, zdraví a Petrův zdar!

bořetičtí rybáři

Mockrát děkujeme všem, kteří přispěli na vydávání Bořetických listů

Paní Marie Prošková	za 300 Kč
Paní Emílie Drápalová, Křenovice	za 500 Kč
JUDr. Jiří Vodička, Praha	za 1 000 Kč
Pan Jaroslav Damborský, Hustopeče	za 300 Kč
Paní Jožina Hublíková, Šternberk	za 200 Kč
Paní Marie Kulatá, Šternberk	za 200 Kč
Pan Jiří Šafránek, Hustopeče	za 200 Kč
Pan Jan Petrásek, Bořetice	za 1 000 Kč
Rodina Kadlecova, Hradec Králové	za 300 Kč
Pan Bohumír Kadlec, Břeclav	za 300 Kč
Sýkorovi, Bořetice	za 400 Kč
Paní Stanislava Kupková, Bořetice	za 300 Kč
Valoví, Bořetice	za 500 Kč
Petráskovi, Bořetice	za 1 000 Kč

Klenotnice

Oldřich Damborský (2004)

Zase vlahý vítr vdýchl do duší touhu
a zeleň uklidňuje bílou bolavou mysl,
za stříbrnou řeku považuješ každou strouhu,
v tvé hlavě pomalu kvete dobromysl.

Každá dívka má na rtech matný pel
a všechny ženy se zdají být kouzelné,
zapomněl jsi na varování, co dal ti Jupiter,
že ženy jsou i na žluté růži trním, nejen Inem.

A vinice révy se dychtivě vine k obloze,
říčka Trkmanka podobna ocásku ještěrky
má ještě zlaté dukáty pampelišek v záloze,
nebe je modrá skříňka na hvězdy, na šperky...

Historie bořetické Jednoty

Na konci minulého roku bylo dokončeno zateplení a rekonstrukce fasády na prodejně COOP Jednota (původní název byl Lidové společenství Jednota).

Prodejna Jednoty č. 190 v Bořeticích byla uvedena do provozu v roce 1966. Zahájení stavby bylo v roce 1965 a prodejna slavnostně otevřena v roce 1966. Obec se na této stavbě podílela, podle zápisu kronikáře, zajištěním stavebního místa od Státního statku a pracov-

níků na stavbu. První rekonstrukce byla provedena od 7. 2. 2005 do 21. 3. 2005. Prodejna byla zvětšena ze 119 m² na 162 m², kdy byla provedena nová instalace ústředního vytápění, nové elektro-rozvody a klimatizace. Dodavatelem stavebních prací byla firma JS-abakus s.r.o. se sídlem v Šitbořicích.

Václav Petrásek

Prodavačky z místní Jednoty v roce 1983

Nová fasáda. Foto K. Michnová

Čisté Bořetice v čase pandemie

Současná doba plná zakazujících a příkazujících opatření má, ať chceme nebo nechceme, jistý vliv na naši psychiku. A nepřidává nám žádný optimismus ani to, že nikdo neví, kdy a jak to skončí.

Všichni se to snažíme nějak vydržet a vyhlížíme světlo na konci tunelu. Teplé počasí v posledním únorovém týdnu vyhnalo do ulic i ty, kteří se v zimě krčí za kamny, aby se nadýchali čerstvého vzduchu o ohřáli se v prvních paprscích blížícího se jara.

A my v Bořeticích máme toto období ještě umocněné tím, že jsme konečně začali budovat splaškovou kanalizaci. Jsem přesvědčená, že většina občanů chápe, že se to udělat musí a asi jsme všichni i čekali po vzoru sousedních obcí, kde už kanalizace hotová je, že obec bude v době velkého budování vypadat tak, jak vypadá. Ale to, co jsem viděla při prvním větším oteplení a obeschnutí všudypřítomného bláta, mě docela vyděsilo. Přicházela jsem od Kravích hor k obci a shora od bývalého statku se po silnici valí oblaka prachu. Tak jsem si počkala a v těch oblacích prachu jel takový malý bagříček (neumím to správně pojmenovat) a za radlicí měl namontovaný zametací kartáč a zametal obeschlou silnici. Protože firem tady na kanalizaci pracuje víc, tak pro upřesnění uvádím, že stroj měl nápis EVT Svitavy. Docela mě pobavilo a zároveň překvapilo, že stroj zametal, ale neměl žádnou sběrnou nádobu. Proto ta oblaka prachu, ve

kterých ho nebylo ani vidět. Ke cti panu řidiči slouží, že když projížděl kolem nás, přestal vířit prach a začal zase až kousek za námi. Tak nevím, jestli bylo lepší to dosavadní bláto nebo to, že to suché bláto budeme mít na oknech, v dešťových studnách, v domech, a hlavně budeme jej všichni ještě i dýchat. Přitom vím, že dnešní zametací stroje jsou standardně vybavené sběrnými nádobami. Jeden takový malý zametací stroj vlastní i naše obec. A rozhodně nenadělá při zametání takovou paseku jako to, co jsem viděla.

Přimlouvala bych se za to, aby obec nabídla firmě EVT náš zametací stroj i se zaměstnancem a tuto službu firmě EVT fakturovala. Průběžný úklid je jistě součástí rozpočtu budované kanalizace, takže dodavateli o peníze nejde a úklid stejně musí zajistit. A obec by byla jen dalším subdodavatelem této rozsáhlé investice.

A občanům poradím – budme trpěliví, ale taky všímaví k nešvarům, které tak velká budovatelská akce přináší a nebojme se na činnosti, které nám nepřipadají normální a hodné 21. století, upozornit.

Jana Zemánková

Historie sčítání osob

Vážení čtenáři Bořetických listů, když se vám dostane do rukou toto nové číslo, tak letošní sčítání osob bude již za námi. Za první sčítání lidu na našem území můžeme považovat „Soupis obyvatel dle víry“ z roku 1651. První celouzemní sčítání obyvatelstva bylo teprve „Solní sčítání“ (seznam konzumentů soli, ze kterého se však dochovaly jen výsledné součty) z roku 1727. Dne 13. října 1753 nařídila císařovna Marie Terezie provedení soupisu všeho obyvatelstva v zemích Koruny České, v Horních a Dolních Rakousích, ve Štýrsku, Korutanech, Kraňsku a Tyrolích a následně v roce 1754 sčítání domů. Další soupis obyvatel byl v našich zemích

proveden až v roce 1761. Po roce 1770 prováděla sčítání již vojenská správa ve spolupráci s krajskými úřady (tím si vojáci ověřili kolik mají vojáků). Dne 23. 3. 1857 byl přijat zákon o sčítání lidu jako první moderní sčítání v našich dějinách. Další sčítání bylo provedeno k 31. 12. 1869 a dále, až na několik výjimek, v 10letých intervalech od roku 1880. Při sčítání se zjišťovalo např. věk a pohlaví obyvatelstva, státní příslušnost, rodinný stav, náboženské vyznání, zjišťovala se schopnost čtení a psaní, fyzické vady (slepota a hluchota), a později i mentální vady (blbost, choromyslnost, kretenizmus). Pozdější sčítání po Velké válce doznalo změn v kladených otázkách.

Výsledky sčítání v naší obci:

Rok	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Obyvatel	981	937	1 037	1 142	1 279	1 212	1 291	1 473	1 380	1 334	1 272	1 321
Domů	197	206	220	238	245	296	340	351	366	371	441	443

V těchto letech se u druhého zdroje počty obyvatel rozcházejí: Rok: 1921 – 1 272, 1970 – 1 378, 1980 – 1 337 obyvatel (kroniky obce).

V druhé výroční zprávě České realky z roku 1895–1896 jsou tato čísla:

Rok	1620	1656	1670	1790	1834	1869	1890
Obyvatel	350	40	100	630	618	850	997
Domů	59	7	16	83	125	180	206

Václav Petrásek

Kdy byly v obci první telefony?

Nalezl jsem v zápisech z jednání rady obce ze dne 21. 2. 1938, že rada obce rozhodla o zřízení telefonu na obecní úřad. Rada také rozhodla, že bude umístěn v obecním hostinci, kde je také obecní úřad a že obsluhovat jej bude hostinský Chrástek Josef. V té době byl

již telefon na stanici ČSD a nemůžu se dopátrat, zda měl již telefon veterinární lékař Viktorin.

Václav Petrásek

Hasiči měli cvičení

Jednou odpoledne se v půlce vinobraní ozvaly sirény požárního poplachu ve všech okolních obcích. Někdo nahlásil, že za cestou pod sklepama v Hliníkách něco hoří. Měl jsem za to, že podle kouře, který jsem sledoval od svého sklepa, hoří něco kolem „zmole“. Když jsem přijel na náměstí Na vyhlídce, měl jsem požár jako na dlani. Hořelo tam strniště o rozměru asi 30 × 30 m, ale to se již začala sjíždět po-

žární auta. Celkem se tam sjelo šest požárních aut. Zřejmě má někdo rád zásahy hasičů, a tak bez ohledu na to, co to bude stát, zařídil jim poměrně velké cvičení. Dovedu si představit, co by se takovému vtipálkovi stalo, kdyby jej ti hasiči dostali do rukou.

Václav Petrásek

Oslavíme jubileum Bořetic?

Za rok a půl, v srpnu 2022, uplyne už celých **800 let** ode dne, kdy se poprvé objevila písemná zpráva o našich Bořeticích. Takové výročí už stojí za důstojnou připomínku, ať už nám to zdraví i ekonomika po současné pandemii (věřím, že už bude po ní) dovolí. O takzvané *Přítlucké listině*, latinsky psané, ve které je mezi svědky jmenován rychtář Vít z Bořetic (Wido de Poratic), jsem už v Bořetických listech, i v knize *Bořetice v proměnách času*, psal. Byla to listina fundační, čili zřizovací. Olomoucký biskup Robert (1201–1240), do jehož diecéze náležela tehdy celá Morava, tímto listinným aktem založil novou faru při kostele svaté Markéty v Přítluckách. Do té doby byly Přítluky přiřazeny k Podivínu, podobně jako (Velké) Bílovice, Rakvice, Bořetice a Kobylí.

Zřizování nových far jako základních jednotek duchovní správy teritoria, byl úkol složitý. Jedním jeho aspektem bylo hospodářské zabezpečení ustanoveného faráře, který se ve středověku nazýval *plebánem*. To označení pochází od latinského slova plebs (lid). Fara měla tenkrát charakter svobodného statku (osvobozeného od renty, poplatků a robot) s pozemky o výměře 1–2 lánů. V některých krajích byl farní statek vybaven i jedním nebo dvěma poddanými, kteří obdělávali farní pozemky, mezi nimiž byly v Přítluckách i vinohrady. Na faře nemohli chybět ani koně, neboť na koni zajížděl do přiřazených vesnic k udělování svátostí a vůbec k poskytování příslušných duchovních služeb. Součástí farního dvorce bývala také stodola, k ukládání obilných desátků, a lisovna (sklep) na vinné desátky.

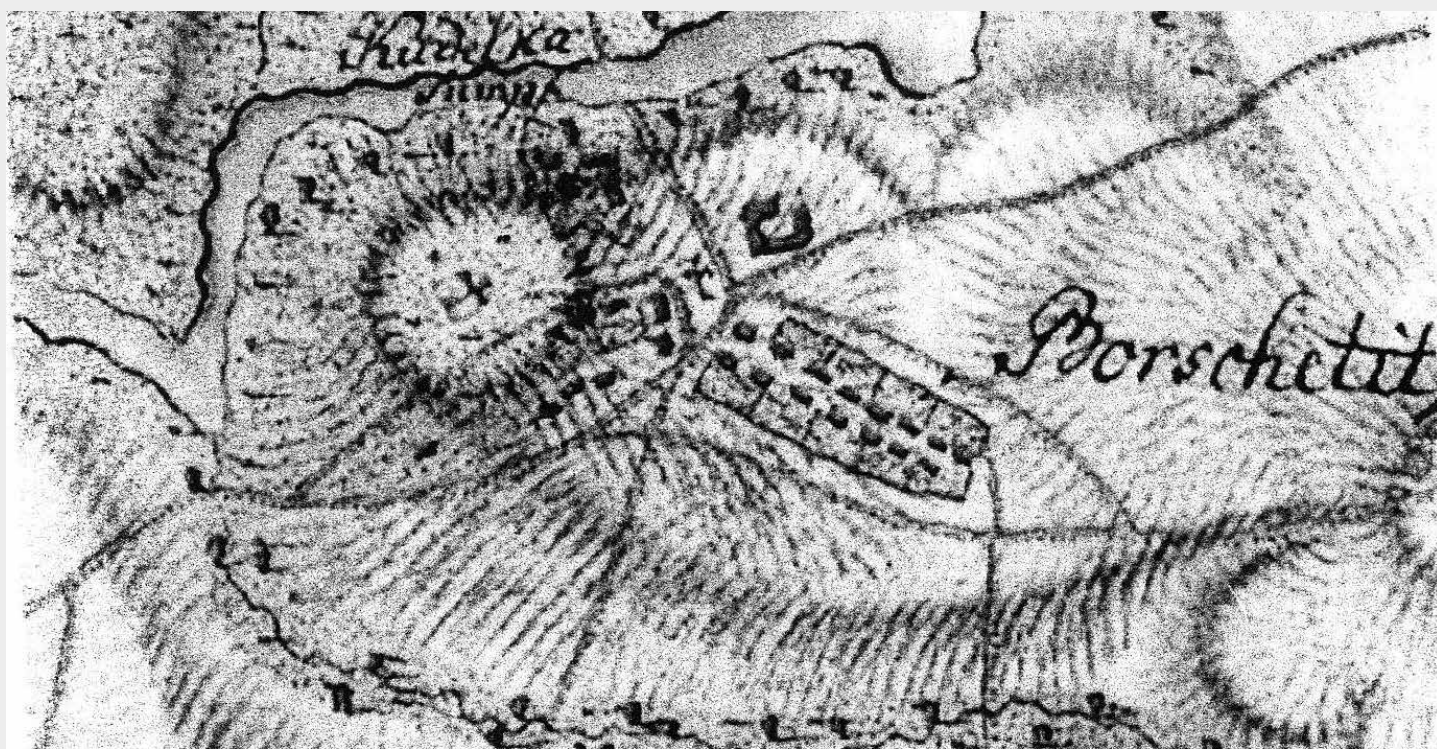
Za takových okolností bylo vydání Přítlucké listiny velice závažným aktem, a proto se nemůžeme podívat významu a množství svědků, kteří byli tehdy přítomni. Upozornil jsem již dříve (na citovaných místech), že bořetický dědičný rychtář Vít je v listině uveden jako první svědek světského stavu, dokonce před dědičným rychtářem města Podivína. Při četbě toho úseku textu jsem vždy přemýšlel o zvláštním

významu Bořetic. Ta priorita by se mohla zdůvodnit například tím, že Bořetice byly už před rokem 1222 vysazeny na právu zákupním (emfyteutickém), což byla počátkem 13. století v naší zemi ještě poměrně výjimečná záležitost. Nebo tam byl snad jiný důvod?

Na takové otázky nenajdeme v listině odpověď. Zamysleme se tedy nad osobností onoho Víta z Bořetic. Písař, který ji podle diktátu biskupského protonotáře psal, nebyl zřejmě Čech, jak naznačuje zkomolení rychtářova přídomku. Naše rodná vesnice se tehdy, před 800 lety, nazývala zřejmě *BORATICI* (znamenalo to: lidé *Boratovi*). Písař, asi pod vlivem jihoněmeckého jazykového cítění, si upravil počáteční písmeno B v P. S podobnou zkomoleninou jména Bořetic jsme se mohli setkat i o 400 později – v novokřtěnské (habanské) kronice z počátku 17. století, kde se mluví o zničení kostela, fary a také habánského domu Bočkajovci v roce 1605. V německém kontextu se tam objevuje místní jméno *Paraditz* (Bořetice).

Musíme se tedy smířit s faktem, že legendární zakladatel osady Bořetice nebyl „vladyka“ Bořita, ale český nebo moravský družiník (šlechtic) jménem BORATA či BOŘATA. I toto jméno je odvozeno, podobně jako Bořita, po němž dostal své jméno moravský Bořitov, ze staroslovanského slova *boriti* – bojovat, zápasit, podobně jako dodnes používané slovo *borec* – zápasník, hrdina nebo jako jihoslovanské *borba* – boj. Mohlo jít tedy o úspěšného příslušníka ozbrojené knížecí družiny, který získal za své zásluhy či mnohaletou službu u knížete kus území, „újezd“ (circuitus) v rozsahu asi dnešního územního katastru obce – pozemek vhodný k založení vsi a pánského dvora nebo tvrze s plužinou.

To území, snad právem tzv. odúmrtí (Borata neměl v přímé linii mužského dědice, tedy syna nebo jeho syna, svého vnuka) a majetek připadl opět panovníkovi, který si někdy kolem roku 1200 najal zkušeného lokátora, který dal uprostřed toho území vyměřit

Půdorys obce Bořetice v roce 1764

jednotlivé domovní parcely v půdorysné dispozici tzv. silnicovky, ve směru od východu k západu. Tam si potom, podle práva zákupního, budoucí osadníci vystavěli své *grunty*, obytné domy s hospodářskými staveními. Kolem takto vysazené vsi byla půda rozměřena na část panskou, takzvaný dominikál, a část poddanskou (rustikál), která byla rozparcelována na lány (plošné jednotky používané při kolonizaci ve 13. a 14. století) a podle smluv přidělena jednotlivým osadníkům. Stávalo se často, že lokátor, pověřený vysazením vesnice podle zákupního práva, dostal za splnění svého úkolu v nové vesnici jedno- či dvoulánový grunt (s právem provozovat šenk, tj. hospodu, a kovářství nebo jiné nezbytné řemeslo). Byl takovým lokátorem i rychtář Vít z roku 1222? Nemáme informace.

O 127 let později, až roku 1349, se objevuje druhá písemná zpráva o Bořeticích, a to v Zemských deskách olomouckých. Za tu dobu se český jazyk proměnil, alespoň v pojmenování naší vesnice do podoby téměř moderní: píše se tam o *Borzeticích*. Vidíme, že slabika

-ra- v původním názvu obce (Boratice) prošla tzv. přehláskou -a v -e, čemuž se přizpůsobila i souhláska -r-, která se změnila již ve staročeské -ř- (psalo se až do dob husitských (1420–1434) spřežkou -rz-. Ano, toto všechno si může člověk připomenout nad prvními písemnými zprávami o Bořeticích ještě před zmíněným výročím. Tentokrát jsem se jen trochu zabýval jazykovědnými otázkami v té souvislosti. Otazník u názvu tohoto článku jsem dal proto, že mě svírá nejistota, zda v létě 2022 bude už po pandemii covidu-19.

Antonín Grůza

Prameny:

HOSÁK, Ladislav, ŠRÁMEK, Rudolf. *Místní jména na Moravě a ve Slezsku*. I. Praha 1980, s. 98.

HOLUB, Josef, LYER, Stanislav. *Stručný etymologický slovník jazyka českého*. Praha 1978, s. 31 ad.

Už se očkuje i v Bořeticích

Ve čtvrtek 4. 3. 2021 se začalo očkovat proti covidu-19 už i v ordinaci paní doktorky Barnášové – vakcínou Astra Zeneca. Mezi prvními očkovanými bylo 10 občanů ve věku 80+ a 70+ z Bořetic, Němčiček a Vrbice, kteří se z obvodu této paní doktorky přihlásili k očkování. Po mém dotazu, neboť jsem byl přihlášen k očkování již dříve, kolik dostala očkovací látky, paní doktorka odpověděla, že 1 (slovy jed-

nu) lahvičku s 10 očkovacími dávkami. To jsem také zaslechl i ráno v Jednotě, že dostali jen jednu lahvičku i v Kobyli. V očkování bude paní doktorka pokračovat po přidělení dalších dávek vakcíny. Zájemci o očkování se však musí přihlásit k očkování v ordinaci.

Václav Petrásek

Velké díky za váš papír

Táborníci z Kdousova děkují všem svým příznivcům za pravidelné dodávky starého papíru.

Získané finanční prostředky jsou vždy vráceny dětem ve formě ovoce a zeleniny, odměn za celotáborovou hru, a hlavně z těchto prostředků hradíme vstupné na bazén.

Pokud nám chcete i nadále přispívat, budeme jen rádi. Můžete tak učinit vždy v den svozu, **pokud nechcete čekat na příslušný den, máme na sběrném dvoře v Bořeticích uprostřed umístěný vlastní kontejner.**

Lenka Bukovská

Moudrost žen

Oldřich Damborský (1993)

Nechej si trable narůst jen po kolena,
nikdy ne do srdce nebo do hlavy,
říkala Zita Kabátová, ta noblesní žena,
jinak ti narostou velikosti Pálavy.

Na noc si neberu šperky ani jiné klenoty,
jen se obleču do pár kapek Chanelu 5.
To říkala Elizabeth Taylorová, kápala do noty
všem sebevědomým ženám, co dobývaly svět.

Diamanty jsou věčné a nejvíce mi sluší,
říkala Greta Garbo, utajila i vajíčko na snídani,
a ty skrýváš jen pro mne své rty od moruší,
říkáš: Drž mě pevně kolem pasu, žádné rozjímání...

Dvojbarevná kočka

Oldřich Damborský (2009)

Oblaka plují nebem úhlopříčně,
stříbrný vánek s jasností křišťálu,
bílá křídla rostoucí na hřbetě klisně,
s očima básníků podobny opálům.

Jaro dalo šém slunce do hlíny Golema,
těm hnědým polím a tajným zahradám,
dívám se z touhy třesou bílá kolena,
monstranci měsíce na samet noci pokládaj.

Vinohrad pučí malými pistáciiovými očky,
osení se pne k obloze jako dvojsečné dýky,
láska jede na hřbetu dvojbarevné kočky,
jež jednou říká Zapomeň a podruhé Díky...

NOVINKY Z KRAVIHORSKÉ KRAJINKY

Ústava Kravihorské republiky má letos 20 let

Byla vyhlášena 1. 1. 2001. K tomuto výročí bude vláda na příštím zasedání, po rozvolnění opatření proti koronaviru, schvalovat dodatek č. 1 k ústavě v tomto znění:

Víno a politika:

1. Ve vinařské demokracii rozhoduje kvalita vína, nikoliv hlasitost politických prohlášení.
2. Politické strany se budou chovat tak slušně, jako kdyby ani nebyly politické.
3. Svobodná spolková republika Kraví hora nebude nijak podporovat činnost politických stran, ale právě naopak, přičemž podpora nemusí mít formu jenom finanční.
4. Na členy politických stran se vztahuje pouze „Základní listina lidských povinností“.
5. Politika musí být jiskřivě průhledná, jinak bude prohnána filtrem.
6. Přízemní střízlivost v politických programech bude hodna všeobecného nezájmu až opovržení.
7. Kdo bude křtít víno politikou, bude zatracen. Kdo bude křtít politiku vínem, bude pochválen za pravdomluvnost.
8. Politická činnost ve vinných sklepech nebude považována za podzemní hnutí.
9. Záliba v červeném víně nebude vysmívána jako levicová úchylnka.
10. Politické strany nebudou oslavovány, ale pouze trpěny.
11. V čase vinobraní se jakákoliv politická činnost zakazuje.
12. Ze stran preferujeme pouze stranu velkou a stranu malou.

Dodatek č. 2 k ústavě: Neptej se, co může pro tebe udělat Kravihorská republika, ale ptej se, co můžeš udělat pro Kravihorskou republiku.

Kravihorská republika a Šengen

Přístupem k Šengenu se Kravihorská republika otevřela světu bez rozdílu ras, náboženství a barvy kůže. My svou demokracii nevyvážíme násilím těm, co o ni nestojí. Jsme sice militaristé, vyrábíme zbraně a vyvážíme je, ale jsou to zbraně hromadného potěšení.

Rozvolňujeme

Vláda recesistické vinařské Kravihorské republiky a její krizový štáb po přeočkování všech vinařů a občanů (první dávka 5 litrů a druhá 3 litry přeočkováním kravihorským červeným vínem) rozhodly rozvolnit opatření v boji proti koronaviru na základě testů, které prováděla KAVKA (Kravihorská akademie věd) a která izolovala v kravihorských červených vínech látku působící proti covidu-19. Akademik Frankovka Frankovkovič uvádí ve své zprávě, že účinnost této vakcíny je 100,1 %. Vláda proto stáhla z celnic svou armádu včetně vojenské techniky (žebříňáky) a ukončila ošetřování jejich kol různými tekutinami. Vláda povoluje vinařům pracovat ve sklepech i ve vinicích. Podmínkou je nošení roušek alespoň v kapse. Manželka a pomocníci ze zahraničí (pendleři) musí pracovat v jiném řádku. Podmínkou je také, aby vinaři neustále doplňovali vakcínu z přineseného vína a v případě překročení hranice do ČR se vyhýbali jejich policii. Pracujeme na zlepšení vztahů. Není podmínkou, že to víno musí být jeho. Tuto podmínku splňuje i vakcína od souseda. Protože návštěvnost sklepů klesla skoro na 0 vlivem protipandemickým opatření sousední spřátelené ČR – máme vakcíny ještě mnoho. Proto ministr zahraničí jedná s panem Šlancarem z vinařství Ludwig, která vyváží svá vína daleko na východ o možnosti vyvezení naší vakcíny do Číny. Premiér Pilař jedná s prezidenty o udělení NOELOVY ceny akademiku

Frankovka Frankovkovič za výzkum vakcíny. Před plošnou vakcinací byl problém s obalovou technikou, neboť se plní jako „sudové“. To se zlepšilo požádáním o pomoc firmu Hantály.

Kraví hory v době pandemie

Opatření proti šíření covid-19 v sousední spřátelené zemi ČR má velký vliv i na život v areálu sklepů Pod Kravíma horama. Jindy sklepní uličky plné návštěvníků jsou dnes prázdné. Sem tam ojedinelý vinař ve sklepech, zajíždějící do svého sklepa pro doplnění vína pro doma, sem tam mladé rodinky s kočárky nebo s malými dětmi na předvečerní procházce po areálu a jinak nic. Dříve plné parkoviště pod Vinckovým náměstím zeje prázdnotou. Rozhledna nad Kravíma horama bez cykloturistů i pěších návštěvníků nebo aut. Sklepy jsou plné vína z minulých sklizní a milovníci vína nikde. Také majitelé vinoték nebo restaurací nejezdí pro víno, protože mají zavřeno. Vinaři již začínají sčítat ztráty na tržbách. V posledním vinobraní již jeden vinohradník začal sklízet po vzoru jahodářů samosběrem za cenu 5 Kč za kilogram hroznů. Také obec je skoro vyliďněná. Jen budovatelé kanalizace neúnavně ničí krásné asfalty obecních vozovek. Byl jsem silně kritizován, že neopravuji chodníky. Většina kanalizace je položena v chodnících a není místo pro splaškovou kanalizaci. Dnes se několik let staré chodníky rozkopávají.

Něco málo proti únavě z pandemie

- Z minulosti se traduje, že víno máme: bílé a červené, dobré a špatné, drahé a laciné, zadarmo a za peníze, dá sa a nedá sa, dá sa prodat Pražákům.
- Starý vinař sedí na lavičce u sklepa a pláče. Jde kolem jeden z mladých vinařů a ptá se: „Strýcu, co se vám stalo? Bolí vás něco, ztratil jste klíče od sklepa? Ale né chlapče, já nemám žízeň.“
- Bavily se dvě bořečanky, hlavy u sebe, o tom včerejším horku: „Ná Mařo. Takovou sem měla včera ve vinohradě žízeň, že už bych se bývala byla aji vody napila.“
- Francek s Mařů se budú brat. U nás je zvykem 3x jít na faru, kde jim farář dává „poučení do života“. Když to bylo potřetí, ptá se budoucí ženich, kolik je dlužen. Pan farář říká „Podle toho, na kolik si nevěsty ceníte“. Francek položí na stůl pětikorunu. Pan farář se podíval na tú pětikorunu a potem na nevěstu... a tři koruny mu vrátil.

Medicína strýca Bízovýho a jeho zkušenost s léčením

Dyž už sem šel snát po desátý v noci ze dvora a v břuchu mě to pořád hřmělo jak dyž Tataři šturmuju Vídeň, spoměl sem si na recept našej staře. Popadl sem klíčky od sklepa, přes ruku vzal sotúrek s másnicú a hybaj do sklepa po Kraví hory. Zašmátral sem pod kantýřama a vytahl sem tú nejšpinavější flašku s veselskú frankovkú, bůh ví jak starú. Na zpáteční cestě sem bůchal nejprv u pekaře Maršálka vedle hospody u Linhů a potom u Springerů a chcel sem ten nejstarší rohlík, co v pekárně mají. Došel sem dom, pohodlně se uvelebil ve slámě na hůře, protože ke Kači v jizbě sem nesměl a začal sem se kurýrovat. Každěj hlt starej frankovky, sem zajídal suchým rohlíkem tak dlúho, až byla flaška prázná. Dyž sem se druhej deň o poledni probudil, nebyt řvaní mojej Kači, že koně eště dnes nežrali, cítil sem se jak v nebi. Hlava nebolela, s břuchem nebyl problém, ale žízeň byla následkem teho kurýrování veliká.

Vůbec se nedivím, že to zabralo. Strýc Bíza je sice přespolňák z Vrbiče, ale poklady pod „kantýřama“ má velice dobré.

DUCHOVNÍ OKÉNKO

Jak to bude s velikonočním hrkáním?

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem. Vedle toho jsou obdobím lidových tradic spojených s vítáním jara, které s náboženským svátkem souvisí jen volně.

Už od svátků jara, které jsou starší než Velikonoce, jsou časem oslav a veselí. Dnes jsou i komerčně důležité, protože se na ně váže mnoho zvyků, k jejichž uskutečnění je třeba vynaložit nějaké úsilí nebo jen tak zajít na nákup.

K zvykům, jejichž tradice nezmizela a nezaknula, patří řehtání (hrkání). Od čtvrtka do soboty chodí po vsích chlapi školou povinní a nahrazují zvony, které odletěly do Říma. V Zelený čtvrtek se chodí navečer (dříve i po škole), na Velký pátek ráno, v poledne a navečer a naposledy na Bílou sobotu ráno. Chodí se tak, aby se obešla celá vesnice. Dříve se chlapi u každého křížku modlili. V pátek v podvečer obešli ves dům od domu, kde vykoledovali nějaké vajíčko, sladkost, sušené švestky, křížaly či drobné mince. Nejstarší z chlapců se nazýval kaprál. V některých oblastech měli slaměného Jidáše.

Na tuto tradici jsme navázali pozvolna i u nás – v Bořeticích – a chceme v ní pokračovat.

První hrkání proběhne ve čtvrtek 1. 4. 2021 v 19.30 hodin. Na Velký pátek potom budeme hrkat od 9.00 hodin, 12. hodin a večer od 18.00 hodin. Na Bílou sobotu od 9.00 hodin a poslední hrkání proběhne od 12.00 hodin.

Sraz chlapců (i dívek) bude před farou. Hrkače máme k dispozici. Pokud ale někdo máte hrkače do ruky, vezměte si je. Budeme rádi, když obnovení tradice v naší obci podpoříte.

Může dojít ke změně z důvodu epidemiologické situace v naší zemi.

Za organizátory Lenka Bukovská, Zuzana Čumková s manželem

Požehnání vinohradům, polím a zahradám aneb prosba za letošní úrodu

Každým rokem jsme v očekávání, jaká bude úroda a počasí. Naši předkové si uvědomovali, že bez Božího požehnání marně lidské namáhání. Proto chodili na jaře prosit za úrodu a na podzim děkovali za úrodu v kostele, tzv. dožinky. Lidé dříve byli více spjati s přírodou, protože když se neurodilo, museli se uskromnit. Víím, že mezi vámi jsou vinaři, kteří jste závislí na úrodě, protože je to

pro vás zdroj obživy. Proto vás chci všechny pozvat v neděli 18. 4. v 15 hodin na krátkou pobožnost, při níž poprosíme Pána Boha za letošní úrodu a také aby požehnal vaší práci ve vinohradu. Sraz u kostela ve 14.45 hodin.

P. Tomáš Caha

Putování od křížku ke křížku v Bořeticích

Zveme rodiny s dětmi na Putování od křížku ke křížku v Bořeticích. Poslední dobou většinu času trávíme doma a díky této aktivitě můžete udělat něco dobrého pro své tělo a ducha. Putování je jak pro malé, tak i pro velké a začíná u hlavního kříže před kostelem sv. Anny v Bořeticích. Zde si vyzvednete z folie kartičku s mapkou, na které jsou vyznačeny místa 11 křížů. U každého kříže je kartička se zamyšlením pro dospělé a úkolem pro děti. Na cestu si s sebou nezapomeňte vzít něco na psaní, abyste se mohli zapojit do luštění tajenky. Více informací najdete na www.bokovka.info. Přeji všem příjemné a úspěšné putování.

P. Tomáš Caha

Foto: M. Langerová

Zveme Vás... (pokud nám to epidemiologická situace dovolí)

8. 5. – pěší pouť do Žarošic (odchod v 8 hodin od fary z Kobylí)
 6. 6. v 8.00 – Slavnost Těla a Krve Páně v Bořeticích – po mši sv. průvod v okolí kostela
 22. 6. v 18.00 – táborák před farou k zakončení školního roku
 25. 7. v 10.00 – poutní slavnost sv. Anny – hlavní celebrant P. Josef Večeřa

Slavení velikonočních obřadů pouze online z Vrbsice

Zelený čtvrtek – 18.00

Velký pátek – 15.00

Bílá sobota – 20.00

Náš kostel bude otevřený mimo obřady k soukromé modlitbě dle rozpisu na ohláškách, můžete přijít a ztížit se. Více informací najdete na farních webových stránkách www.bokovka.info.

Neděle velikonoční v 8.00 – Bořetice – žehnání velikonočních pokrmů na konci mše svaté

Pondělí velikonoční v 8.00 – Bořetice

Přenos online bohoslužby z kostela sv. Jiljí na Vrbsici můžete sledovat každou neděli v 9.30 na webu farnosti www.bokovka.info nebo na YouTube kanálu Farnosti Bořetice, Kobylí a Vrbsice.

Aktuální informace na www.bokovka.info

Velikonoce jsou svátky naděje

Nejjihnější místem Afriky je mys Dobré naděje. Na mapě se objevil v 15. století, když k němu doplul portugalský mořeplavec Bartolomeo Diaz. Ten ho však nazval mysem Bouří na základě bouře, která ho zde zastihla. Nikdo z mořeplavců nevěděl, co leží za tímto nebezpečným místem, protože žádná loď, která se snažila tento mys obepnout, se nevrátila zpět. To se však podařilo až dalšímu portugalskému mořeplavci Vasco de Gamovi, který touto cestou jako první doplul až do Indie. Král Jan II. Portugalský přejmenoval mys Bouří na mys Dobré naděje, protože otevíral cestu k bohatství na východ.

Před 10 lety, když mi bylo 35 let, jsem onemocněl rakovinou mízních uzlin. Nemoc přišla jako blesk z čistého nebe, i když podle sdělení lékařů byla nemoc v pokročilém stadiu, včetně nálezů na plicích. Proto mi bylo naplánováno 8 chemoterapií; tři dny v nemocnici na kapačkách, tři týdny doma. Díky tomu, že pocházím z Brna, nemusel jsem dojíždět zpět na faru do Třeštně, ale mohl jsem být u rodičů. Na 10 měsíců jsem opustil působení v Třešti, i když nakonec k vyléčení muselo stačit 6 chemoterapií kvůli špatnému krevnímu obrazu. Se svými farníky jsem byl stále ve spojení. Jako kněz i mladý člověk jsem si pokládal otázku: „Proč Bože, proč zrovna já?“ Odpověď jsem nedostal hned, ale po kapkách mi Bůh odhaloval smysl. Můj život se ocitl v jednom okamžiku jako lodička v bouři a později jsem věděl, že v ní nejsem sám. Co mi pomohlo, abych to zvládl? Velikou pomocí pro mě byla víra, která byla nemocí vyzkoušena, jestli je opravdová. Často jsem si připomínal slova Ježíšova, která řekl svým apoštolům: „Nebojte se, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ a velmi mi pomohla slova žalmu 23 „I kdybych šel temnotou rokle, nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou“. Vsadil jsem na tato slova, která se pro mne stala jistotou a kotvou v mé bouři. Dále to byli nejen lidé ve farnostech, ale i moji přátelé, kteří se modlili za mé uzdravení. Na vlastní kůži jsem cítil sílu těchto modliteb a jsem si jistý, že díky tomu jsem vydržel i nepříjemné chvíle. Mohu vám říci, že jsem si sáhl na dno, ale díky této duchovní a lidské podpoře jsem to zvládl. Tato nemoc mi pomohla rozpoznat, co je v mém životě

důležité a co ne, a zároveň jsem objevil dar od Boha doprovázet lidi v podobné situaci.

Proč vám o tom všem píši? Chci, abychom si uvědomili, že všichni jsem teď na jedné lodi a kolem nás je bouře, ze které máme strach a nevidíme její konec. Proto je potřeba se vzájemně povzbuzovat a podporovat. Hlavně mějme naději, že to jednou skončí. Každá zkouška v životě nás může posílit a posunout dál. Neztrácejme prosím čas a energii tím, že se budeme zabývat jen věcmi, které nemůžeme dělat a změnit, ale zabývejme se i tím, co je možné a zdokonalujme se v tom. Radujme se z maličkostí, které nám přináší každodenní život.

Vím, že pro některé z vás je tato doba velmi náročná. Pokud by někdo potřeboval vyslechnout, ať se nebojí ozvat se mi na mobil 732 648 467 a domluvíme se. Taktéž nabízím duchovní pomoc v podobě modlitby. Stačí, když mi napíšete svůj úmysl na můj e-mail cahat@post.cz. Další možnost je napsat ho na papír a vložit do připravené krabičky v předsíni (žebračce) kostela v Bořeticích nebo do schránky na vstupní bráně ke kostelu. Ve čtvrtek večer v kostele v Kobylí při adoraci od 19.00 do 19.30 hodin a v pátek při večerní mši svaté v 18.00 v Kobylí, která je pravidelně sloužena za farníky, se budu za vaše úmysly modlit. Nebojte se přijít do kostela a v tichosti se připojit. Jsem tu knězem pro vás všechny. Za nedlouho budeme slavit Velikonoce, svátky, kdy si křesťané připomínají Ježíšovu oběť na kříži a slaví jeho zmrtvýchvstání. Ježíš nám svým slovem, svými činy a celou svou osobou ukázal, jak si váží každého člověka. Ujišťuje nás, že Boží milosrdenství je větší než jakékoliv zlo a že dobro zvítězí nad zlem a poslední slovo má Bůh. Před zmrtvýchvstáním Ježíše byla smrt „mysem Bouří“, konečnou stanicí, která byla nepřekonatelná. Nikdo netušil, dokud Ježíš nevstal z mrtvých, co je nebo spíše kdo na nás čeká za branou smrti, že je to milující Bůh. Ježíš vzkříšený nám otevřel cestu do věčnosti, do nebe. Přeji vám požehnané Velikonoce, naplněné novou nadějí, kterou nám dává zmrtvýchvstalý Kristus.

Přípravy na úpravu liturgického prostoru v našem kostele

V bořetickém kostele se naposledy před dvěma lety prováděla oprava varhan, na kterou přispěla finančním darem i obec Bořetice. Jedním z důvodů byla přítomnost červotoče v dřevěných částech, které se musely ošetřit proti této nákaze.

Stejný problém se vyskytuje i v prostoru kněžiště, kde bylo nutné vyměnit stávající sedesy za židle. Obětní stůl i ambon je potřeba udělat nový nejlépe z kamene, aby se problém s červotočem neobjevoval stále dokola.

Po dohodě s farní radou pan farář vloni na podzim oslovil čtyři architekty, kteří se postupně přijeli do bořetického kostela podívat a přislíbili do půlky února 2021 zpracovat návrh úpravy li-

turgického prostoru. Nejdříve se sejde otec Tomáš s farní radou a rozhodneme, který návrh nás zaujal. Poté plánujeme se setkat k diskusi s liturgickou komisí brněnského biskupství, abychom vybrali návrh, který se bude nejlépe hodit do našeho kostela. Rádi bychom také v blízké budoucnosti řešili odvlhčení kostela a spolu se stavebním technikem v našem děkanství a projektantem připravili projekt pro odvětrání kostela. Rozsah prací bude záležet na finančních možnostech farnosti a sehnání dotací. Věříme, že se nám vše zdárně podaří.

Lenka Kuchyňková

Štědrovečerní mše svatá v bořetickém kostelíku

Všichni víme, jak je v této době složité se potkat na mši svaté. Na Vánoce se však vládní pravidla trošku uvolnila, proto jsme s velkou vděčností přijali pozvání otce Tomáše ke štědrovečerní dětské mši svaté. Mše byla krásně přichystaná, kostel nazdobený, hrála nám skupina hudebníků z blízkého okolí.

Ve sváteční náladě dorazily bořetické rodiny s dětmi, a dokonce nás navštívil sám svatý Josef, aby nám všem povyprávěl, jak nesnadné pro něj bylo přijmout náročný úkol Ježíškova tatínka.

Děti byly velmi hodné, do programu mše svaté se i s rodiči ochotně zapojili a na konec na každou ratolest čekal pod stromčkem dáreček.

Poděkování patří i organizátorům, otci Tomášovi a Lence Kuchyňkové, hudebníkům za úžasné zpestření, Marii Kuchyňkové za krásnou výzdobu, rodině Machačových za darování vánočních stromů, a svatému Mikuláši za pomoc Ježíškovi s dárečky pro děti.

Kateřina Michnová

Děti neodešly s prázdnou, foto K. Michnová

Kostel byl slavnostně vyzdoben, foto K. Michnová

Dorazil i svatý Josef, foto K. Michnová

ZPRAVODAJ FARNOSTÍ BOŘETICE | KOBYLÍ | VRBICE

BOKOVINY

ČÍSLO 1 | BŘEZEN 2021
ROČNÍK 1
WWW.BOKOVKA.INFO

Svítilnou mým nohám je tvé slovo a světlem na mé stezce.
(Žl 119,105)

NEPŘEHLEDNĚTE

TOMOVINY aneb Slovo otce Tomáše | Ježíšův učedník v době koronaviru | Povídání o živých přenosech mší svatých | Dětské okénko

Začal vycházet nový farní časopis

Už jste četli farní zpravodaj BOKOVINY?

V neděli 21. února spatřil světlo světa nový zpravodaj farností Bořetice, Kobylí a Vrbice. Přemýšlel jsem jakým způsobem více stmelit všechny tři farnosti a jak být s vámi v kontaktu v této nelehké době. Protože mám velmi dobrou zkušenost s vydáváním farního časopisu z minulé farnosti v Třešti, rozhodl jsem se k tomu i u vás. BOKOVINY budou sloužit nejen jako zdroj informací a pozvánek, ale věřím, že vás povzbudí v životě. I děti zde najdou své okénko a nějaký vtíp pro zasmání. Mezi farníky jsem našel ochotné spolupracovníky, kteří mi slíbili pomáhat. Plánuji, že zpravodaj bude vycházet čtyřikrát do roka. První číslo si lze už přečíst a stáhnout z farních stránek www.bokovka.info. Další vyjde začátkem června. Kdo by měl zájem o pravidelné odebrání, ať se napiše v kostele do příslušného archu nebo nám dejte vědět na e-mail: redakce.bokovka@seznam.cz, abychom přibližně věděli, kolik kusů máme vytisknout.

P. Tomáš Čaha

Dvě japonská čtyřverší o jaru

Oldřich Damborský (2015)

Šedomodré stmívání u studny,
jež má kování ze samých srdcí,
život s láskou bývá někdy záludný,
živá voda smíchu neváží ani unci.

Přilétly vlaštovky pod náš krov,
z hlíny a stébel dělají hnízda,
zjara je daleká cesta na krchov,
když jiříčka si ve větru vesele hvízdá.

Dvojí jaro

Oldřich Damborský (1998)

Raší očka na modrém portugal,
vinice se začíná stávat svěží mladíci,
teď bys holýma rukama rozbil skálu,
když vidíš holku s úsměvem na líci.

Rostou lístky révy na veltlínu zeleném
vinice dostává jako zralá žena druhý dech,
její hebká pleť voní jako mýdlo s jelenem
s kytkou konvalinek běžíš po schodech.

Kvete bíle rozvážná a vzácná müllerka,
do toho v nebesích veselá skřivánčí písnička,
dnes by sis ušoupal své boty – perka.
Zase má svátek nejvzácnější žena – jívy větvička.

Topoly

Oldřich Damborský (1996)

Někdy na tebe útočí zášť a závist,
pomlouvačné a úskočné věty,
jedovaté šipy, a přitom neslyšíš svíst
z luku, co nezná soucitné světy.

Ty jdi za svým snem a svou vizí,
třebaže projdeš na té cestě i výmoly.
Kdo seje lásku, ten ať lásku sklízí,
na souhlas zamávaly jen větvemi topoly.

Informace o farnostech Bořetice, Kobylí a Vrbice na

www.bokovka.info

ZE SPORTU

Co nového u fotbalistů?

Po odehrání 10. kola doma s Noslaví dne 11. 10. 2020 byla soutěž přerušena z důvodu pandemie. Poslední utkání se odehrálo bez diváků. Bohužel od tohoto data se dosud neodehrálo žádné utkání (ani přátelské). Amatérské soutěže jsou zakázány. Trénovat je povoleno jen v počtu 2 osob v rámci jednoho hřiště, což je u kolektivního sportu jako je fotbal dost nereálné. Hráči tedy chodí pouze individuálně běhat. Původně plánované zahájení jarní části sezony v půli měsíce března se neuskuteční. V případě zlepšení situace bude vyhotovena nová termínová listina. Moc nevěříme, že se sezona dohraje. FAČR před soutěžním ročníkem nově ustanovila, že je třeba odehrát alespoň polovinu soutěžních zápasů, aby bylo možno v soutěžích postupovat a sestupovat. Tak snad se na jaře odehrají alespoň 3 kola, aby byl ročník brán jako odehraný. Bohužel jsou velké obavy, kolik hráčů jak z mládeže, tak z mužů bude po spuštění soutěží pokračovat. Děti si zvykly ještě více vysedávat u počítačů a některým dospělým se už taky nebude chtít chodit pravidelně na tréninky a zápasy.

Mimo fotbalovou činnost jsme měli naplánováno spoustu akcí – ukončená, silvestrovské derby, dětský maskární karneval, valná hromada atd. Bohužel nic z toho se z důvodu státních restrikcí neuskutečnilo. V současné době alespoň budujeme v areálu hřiště základy na plechovou garáž, kterou již máme zakoupenou. Na garáž jsme dostali dotaci z programu Můj klub 2020 z Ministerstva školství. Dále bychom na jaře chtěli dát do pořádku hlavní hřiště (vertikutace, aerifikace, zapískování, natření rámu na síť za brankami, nové síť) a ve spolupráci s obcí zprovoznit tréninkové hřiště, které by mělo sloužit i široké veřejnosti. Jak všichni víme, bohužel takové hřiště v Bořeticích pro veřejnost nyní chybí a bylo by dobré to napravit.

Věřme, že se již brzy situace vrátí do normálu a sportovci budou moci opět dělat to, co je baví.

Za TJ Sokol Bořetice Luděk Gloza

Vzpomínka na Brazilce v bořetickém dresu

V listopadu 2020 uteklo 10 let, kdy jsme se v přeplněné hospodě u Linhů rozloučili s oporou mužstva, kterou byl Brazilce Flavio Lima Ferreira. Flavio hrál za Bořetice necelý rok a okamžitě po příchodu si získal přízeň fotbalových fanoušků. Pocházel ze Sao Paola a když byl v dorostu FC Sao Paolo, hrál za mužstvo mužů v tomto klubu slavný fotbalista Rivaldo. V dospělém věku nabídl agent Flaviovi zkusit 1. ligu ve slavném slovenském klubu Spartak Trnava. V tom-

to klubu prodělal těžké zranění, kdy si přetřhl Achillovu šlachu. Po vyléčení přestoupil rozehrát se do Palavanu Bavorsko, kde do fotbalu v tu dobu dávala velké peníze firma Klinmann. Bohužel se Flavio do velkého fotbalu nevrátil a po skončení hlavního sponzora v Bavorsku přestoupil spolu s několika jinými hráči do Celticu, kam ho nalákal tehdejší mecenáš Martin Vojtěšek na to, že se u nás hraje nejlepší fotbal a jsou tu nejhezčí holky na Moravě. Flavio byl velkým zpestřením všech zápasů Bořetic. Velký dřič na trávníku, poctivý a technický typ hráče. Každý jím vstřelený gól oslavil tím, že doběhl k rohovému praporku, kde malou chvilku tančil sambu. Byl zbožný a dodržoval přísnou životosprávu.

Částečně čerpáno z článku Václava Petráska v Břeclavském deníku.

Foto: Archiv TJ Sokol Bořetice

Dovolte pár vzpomínek, jelikož jsem měl tu čest s ním také hrát. Když přiletěl v lednu 2010 panovaly u nás veliké mrazy cca -20 °C. Naopak v Brazílii bylo +30 °C. Flavio se aklimatizoval v hospodě u Linhů, kde mu strýc Laďa Jisl vykládal u hádacího stolu, jak chce s takovými halůzkama (nohama) hrát za Celtic. Druhý den jsme hráli zimní turnaj v Břeclavi. Při otázce: „Flavio, proč nehraješ?“, tak zachumláný do 2 zimních bund a 3 dek odpovídal „Já sa aklimatizujem.“ Zezačátku Flavio nehrál ideálně, ale postupně se do toho dostal a stal se miláčkem fanoušků i fanynek. Nejednu místní holku prohnal. Trochu se divím, že se tu nenarodil žádný „Brazilce“. Flavio také rád vzpomínal na jeho působení ve Spartaku Trnava. Jednou

mi vyprávěl, že když tam hrál asi 2 měsíce, tak se ho jiný Brazilec, který tam také hrál, ptal, jak je možné, že on už je tam rok a ještě nechodil s žádnou Slovenkou a kolem něho se ženský jen točí? Flavio mu odpověděl: „No jo, když ty jsi bílý a já černý.“

Jinak Flavio opravdu nepil. Hráči Celticu s fanoušky vždycky po zápase oslavovali vítězství, každý už měl několikátý pivo, k tomu několik šampelů a Flavio jen smutně koukal, cucal kofolu a snažil se někoho přesvědčit, kdo by s ním jel někam na diskotéku. Později po pár dalších pivech někoho většinou přesvědčil. Ještě mám jednu vzpomínku na Flavia. Asi koncem února jsme jeli na soustředění do Horní Bečvy. Soustředění bylo od středy do neděle s tím, že je tam potřeba dojet do večera. Flavio jel se Slovákem Andrejem Ševčovičem

který tu byl na testech a jedním nejmenovaným hráčem Celticu, kterému bylo řečeno, že už tam byl loni, cestu zná, tak pojedou s nimi. Flaviova parta vyjžděla jako první hned ráno. Nejmenovaný hráč ráno hleděl na zprávy v televizi, kde ukazovali sněhovou kalamitu u Mohelnice. No a když dojžděli k Olomouci, tak se řidič A. Ševčovič zeptal: „Kam teď?“ a nejmenovaný hráč byl tak zblblý, že prohlásil „Na Mohelnici“! Když jsme potom s klukama večer dojeli do Horní Bečvy a ptali jsme se, kde je Flavio (vyjžděli jsme po práci) tak mi bylo sděleno, že je někde v kalamitě u Mohelnice. Nakonec ale šťastně dojeli. Akorát jim cesta trvala o 6 hodin déle a najeli o cca 150 km více.

Luděk Gloza

Nahlédnutí do kroniky CELTICU – rok 1966

Další kolo „Českého poháru“ nás svedlo dohromady se starým rivalem Sokolem Krumvíř, a to ve velmi nevhodný termín – Pondělí velikonoční. Hosté poslali do boje mužstvo složené většinou z náhradníků. Naše mužstvo, které dopolední pomlázkový maraton vydrželo, nastoupilo kompletní v této sestavě: Martinec Stanislav – Kuchyňka Bohumil – Gráf Jan – Šťavík Jan – Procházka Jaroslav – Mikulica Karel (Lůbal Václav) – Kobza František – Gloza Jaroslav – Kadlec Vladimír – Ing. Kadlec Václav – Šebesta František. Ze sestavy mistrovských utkání sice chyběli Fr. Dufek a Jan Hempl, ale dobře je nahradili Fr. Kobza a B. Kuchyňka, který byl nejlepším hráčem na hřišti. Oba hráči byli

přítomni, připraveni kdykoliv nastoupit. Naše mužstvo začalo v dobrém tempu a vytvořilo si jasnou převahu. Skoro se dá říct, že jsme hráli na jednu branku. Od počátku nebylo o našem vítězství pochyb. Bylo jen otázkou času, kolik dáme branek. A ty na sebe nenechaly dlouho čekat. Jak ubíhaly minuty jejich počet v síti hostů rostl. Poločas skončil 9 : 0. Druhá půle se odehrála před brankou hostů a výsledkem bylo dalších 11 branek v síti Krumvíře. Dosáhli jsme konečné vítězství v poměru 20 : 0, což historie našeho oddílu nepamatuje.

zapsal František Šebesta

Dub

Oldřich Damborský (2001)

Někdy je svět nebývale krutý,
ty uděláš jednu chybičku,
a už zášť nahazuje pruty
a chytá tvou duši jako rybičku.

Někdy je svět malé panoptikum
Mefisto vystrkuje svou černou bradu,
ale Anděl ti dá bechera do toniku
závratí, a přidá nevyzpytatelnou radu.

Bud' klidný jako srpnová noc
a silný jako ticho na Štědrý den,
klidná síla neztratí nikdy moc
a ty budeš dubu solitéru podoben.

Přání (Opožděné P.F. 2021)

Oldřich Damborský (2020)

Aby se setkávalo dobro a laskavost,
aby soucit nebyla slabost, ale ctnost.

Aby se skloubil čistý rozum a srdce.
Aby tvá slova a rty mluvily horce.

Aby v zimě padal sníh, v létě hřálo slunce.
Aby každý měl zdravé nohy a ruce.

Aby med byl sladký, hořká mandlovice.
A láska hořela v černém vesmíru jako svíce...

Kostel sv. Anny, kresba M. Zemánková

Fotogalerie

Pohádka O velké řepě v 1. třídě, foto Archiv školy

Bořetické maminky se zapojily do dobročinné sbírky, foto K. Vyňhářová

Fotogalerie

Krásy našich rybníků, foto Rybářský spolek

Zima čaruje, foto Rybářský spolek

Bořetické rybníky v zimě, foto Rybářský spolek

MGR. PETR ZEMÁNEK

ADVOKÁT

Nabízím občanům Bořetic, kteří jsou v pozici zaměstnance, **právní poradu** v oblasti pracovního nebo rodinného práva a to **bez nároku na odměnu**.

Z důvodů současné pandemické situace konzultace poskytnu pouze distanční formou.

Neváhejte mě kontaktovat na emailové adrese

zemanekadvokat@gmail.com

Z důvodů zabránění možné kolize a zajištění povinnosti mlčenlivosti bude právní porada poskytnuta pouze v případě, že tazatel uvede své jméno a případně označí i svého zaměstnavatele.

už se to blíží...

Již od roku 1969 probíhá na našem území každých deset let sčítání lidu. V roce 2021 nastane další opakování této významné události.

Sčítání 2021 začíná o půlnoci z 26. na 27. 3. 2021.

V první fázi má každý možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu **sčítani.cz** nebo v mobilní aplikaci.

Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost **od 17. 4. do 11. 5. 2021 vyplnit a odevzdat listinný sčítací formulář.**

Jeho distribuci mají na starosti sčítací komisaři a síť kontaktních míst. Tuto část Sčítání 2021 zajišťuje z velké části Česká pošta. Distribuce a sběr listinných formulářů budou probíhat ve složitě epidemické situaci. Činnost sčítacích komisařů i kontaktních míst bude v součinnosti ČSÚ a České pošty upravena tak, aby došlo k výraznému omezení fyzických kontaktů za dodržení aktuálních hygienických opatření.

Předem děkujeme všem za spolupráci a účast.

© Český statistický úřad, 2022
Cena: 250 Kč | kód: S24135-L3

ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD
Na podvočím 81
300 82 Praha 30
www.csu.cz

2021
Sčítání lidu,
domů a bytů

SBĚR ŽELEZNÉHO ŠROTU

15. 5. 2020

Aktuální informace o konání sběru naleznete na webových stránkách a Facebooku obce.

Bazárek s hadříky 6

sobota 24. 4. 2021

DĚKUJEME ZA VAŠI VĚRNOST
AKTUÁLNÍ INFORMACE NALEZNETE
NA FACEBOOKU AKCE

KDYŽ TO PŮJDE - LÉTO NA KDOUSOVĚ

3. - 10. ČERVENCE

10. - 17. ČERVENCE

CESTA
KOLEM
SVĚTA

VĚDCI A
VYNÁLEZCI

CENA 2500 Kč

TEL.: +420731286026
VÍČ INFO U ING. LENKY BUKOVSKÉ

PRODÁVÁTE NEMOVITOST?

Profesionální komentovaná videoprohlídka

Pomůžu i Vám s prodejem Vaší nemovitosti

Rodinné domy

Vinné sklepy Výkup nemovitostí

Stavební pozemky

Vinohrady

Pole, sady

Jan Vystoupil

Realitní makléř

+420 774 999 016

www.janvystoupil.cz

Pro své klienty aktuálně hledám

- Rodinný dům ideálně se zahradou
- Vinné sklepy, nejlépe s vlastním vinohradem
- Stavební pozemky různých velikostí
- Dům ke kompletní rekonstrukci
- Samostatnou registrovanou vinici
- Ovocný sad ideálně s chatkou

FIN
REAL
INVEST

PRAŽÍRNA KÁVY BOŘETICE

Přijďte si do naší pražírny pro čerstvě praženou kávu, kterou vám na přání i rádi umeleme.

| Výběr prémiových káv z celého světa | Příslušenství k přípravě kávy |
| Čaje z Cejlonu | Balení káv 250 g od 129 Kč, 1 kg od 429 Kč |

S kódem **Jaro 2021** získáte **slevu 15 %** na nákup zrnkové kávy a čaje z kávových lístků!

*PLATÍ V PRAŽÍRNĚ | V E-SHOPU DO 31. 6. 2021

Možnost pořízení domácích a profesionálních kávovarů včetně příslušenství.

OTEVÍRACÍ DOBA: PO-PÁ OD 8:00 DO 16:30

BOŘETICE 457 - U LETADLA | 608 310 656, WWW.CAFEJORDAN.CZ

Práce na výstavbě ČOV pokročily, foto J. Michna

Bořetice se dočkají čističky, foto J. Michna

Bořetické listy č. 1/2021

Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází nepravidelně. Vydává Obec Bořetice, IČO: 283037. Registrováno MK ČR E 11 764.
Redakční rada: František Petrásek, Lenka Bukovská, Ivana Machačová, Lenka Grůzová, Václav Petrásek, Klára Vyhňáková, Alena Švástová, Jiří Michna
Příspěvky a náměty posílejte na e-mail: webbořetice@seznam.cz. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit.
Výtisk zdarma. Neprošlo jazykovou úpravou. Datum příští uzávěrky: 15. června 2021.
Grafická úprava: Mirek Chudík. Tisk: Graweb s.r.o.